

## **ПАСПОРТ**

### **Програми місцевого економічного розвитку Нижньовербізької сільської територіальної громади на 2025-2027 роки**

**1. Ініціатор розроблення Програми (замовник) – сільський голова Ярослав М'ЯКУЩАК.**

**2. Розробник Програми – відділ житлово-комунального господарства, інвестицій та соціально-економічного розвитку.**

**3. Термін реалізації Програми – 2025-2027 рр.**

**4. Етапи фінансування Програми – впродовж 2025-2027 рр.**

**5. Обсяг фінансування Програми – 5 790 000,00 (п'ять мільйонів сімсот дев'яносто тисяч гривень всього (у тому числі коштів сільського бюджету – 300 000,00 триста тисяч) гривень).**

**6. Очікувані результати виконання Програми – покращення умов для здійснення підприємницької діяльності у громаді, підтримка діючих підприємців, збільшення кількості підприємців у громаді, залучення додаткових інвестицій у громаду.**

**7. Термін проведення звітності – замовник Програми до 10.02.2026 подає до Нижньовербізької сільської ради ради інформацію про результати виконання Програми відповідно до поставлених мети та плану заходів.**

**Розробник Програми:**

**відділ житлово-комунального  
господарства, інвестицій та  
соціально-економічного розвитку**

**Мирослав ВАСИЛЬЧУК**

**Керівник Програми:**

**Заступник сільського голови**

**Ольга ОЛЕКСЮК**

Додаток до рішення сільської ради  
від \_\_\_.12.2024 року  
№ \_\_\_\_ - \_\_\_\_/2024

### Очікувані обсяги фінансування Програми

Рік	Обсяги фінансування		
	Всього, (тис. грн.)	в т.ч. за джерелами фінансування	
		сільський бюджет, (тис. грн.)	кошти міжнародної технічної допомоги (тис. грн.)
2025	1930	100	1830
2026	1930	100	1830
2027	1930	100	1830
Разом	5790	300	5490

**ПРОГРАМА**  
Місцевого економічного розвитку  
Нижньовербізької сільської  
територіальної громади  
на 2025-2027 роки



Нижній Вербіж, 2024

## Про Програму місцевого економічного розвитку Нижньовербізької територіальної громади на 2025-2027 роки

Програма місцевого економічного розвитку (МЕР) Нижньовербізької сільської територіальної громади та План дій з її впровадження розроблені в рамках Програми «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), що виконується міжнародною організацією Global Communities та фінансирується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

Цей документ призначений для представників місцевої влади, бізнесу та мешканців територіальної громади, які хочуть долучитися до створення та підтримки сприятливого економічного середовища у територіальній громаді.

Програму МЕР розроблено на основі методології Програми USAID DOBRE з планування місцевого економічного розвитку та досвіду консультантів та фахівців Програми, які працювали із 75-ма громадами під час розробки програм місцевого економічного розвитку.

Програму складено представниками Робочої групи Нижньовербізької сільської територіальної громади з місцевого економічного розвитку за консультативної допомоги консультантів та експертів програми USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE).

Програму складено в умовах воєнного стану введеного на території України у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України та дією воєнного стану.

### Про Програму USAID DOBRE

Програма USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE) – це п'ятирічна програма, що виконується міжнародною організацією Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) та фінансирується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

Програма спрямована на посилення місцевого самоврядування та створення кращих умов для розвитку територіальних громад, підвищення рівня зацікавленості громадян до прийняття рішень та забезпечення підзвітності та прозорості в громадському управлінні.

До консорціуму виконавців Програми DOBRE, на чолі з Global Communities, входять: Український кризовий медіа-центр; Фонд розвитку місцевої демократії (FSLD/FRDL), Малопольська школа державного управління при Krakivs'kому університеті економіки (MSAP/UEK), Польща.

Програма USAID DOBRE працює з громадами-партнерами у десяти областях України: Дніпропетровській, Чернігівській, Харківській, Запорізькій, Херсонській, Кіровоградській, Миколаївській, Тернопільській, Івано-Франківській та Чернівецькій.

© Цей документ став можливим завдяки ширій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи Уряду Сполучених Штатів.



Голова: М'якущак Ярослав Юрійович

**Шановні жителі  
Нижньовербізької сільської територіальної громади!**

Питання місцевого економічного розвитку набувають все більшого значення для громад. Завдяки децентралізації та реформі місцевого самоврядування громади отримали більше повноважень та можливостей.

Питання розвитку громади, підвищення якості життя громадян є важливими та актуальними повсякчас. Нижньовербізька сільська територіальна громада обрала чіткий шлях європейського розвитку, впроваджує реформи у різних сферах життя, серед яких децентралізація влади.

Децентралізація - це динамічний процес, який дає змогу змінити можливості громади відповідно до нових викликів сучасності. Одним із найбільших викликів сьогодення стала військова агресія російської федерації проти України. Повномасштабна війна, що ще нажаль триває, негативно впливає на розвиток як економіки громади так і розвиток економіки України в цілому, адже спроможні громади формують спроможну країну. Саме на місцях створюється основний капітал, який наповнює економіку всієї країни, а отже генерує додаткові надходження і до оборонного бюджету.

Повномасштабне вторгнення окупанта не відкинуло важливість місцевого економічного розвитку, а лише відкоригувало пріоритети розвитку територіальної громади.

Наша громада має чіткий курс економічного розвитку – це розвиток громади, підтримка інвестиційних проектів задля соціально-економічного та культурного зростання.

Сьогодні ми пишаємося, що незважаючи на складний період нашого життя, на території громади працюють підприємства та розвивається приватний бізнес, створюються нові робочі місця.

Ми відкриті для усіх хто прагне розвивати свій бізнес і тих, хто готовий стати єдиною з нами родиною для вирішення питань розвитку нашої громади.

Ми готові співпрацювати з усіма гілками влади, інвесторами для отримання якісного кінцевого результату.

Ця Програма – це ще один крок у напрямку подальшого розвитку та фінансової стабільності всієї громади і кожного мешканця.

## **Нижньовербізька сільська рада**

Область: Івано-Франківська область

Адміністративний центр: Нижній Вербіж

Email: 04354083@mail.gov.ua , nverbizh@ukr.net

Поштова адреса: 78218, Нижній Вербіж, Довбуша 1

ЕДРПОУ: 04354083

Сайт: <https://nuznoverbizkaotg.dosvit.org.ua/>

## **СПИСОК АКРОНІМІВ І СКОРОЧЕНЬ**

**Програма USAID DOBRE** – Програма USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність», це 9 річна програма, що виконується Глобал Ком'юнітіз (Global Communities);

**МЕР** – місцевий економічний розвиток;

**ОМС** – орган місцевого самоврядування;

**Програма МЕР** – Програма місцевого економічного розвитку;

**Робоча група МЕР** – Робоча група з місцевого економічного розвитку Нижньовербізької сільської територіальної громади;

**Стратегія** – Стратегія сталого розвитку Нижньовербізької сільської територіальної громади до 2027 року;

**ТГ** – територіальна громада;

**КП** – комунальне підприємство;

**SWOT** – аналіз – Strengths (сильні сторони), Weaknesses (слабкі сторони), Opportunities (можливості) та Threats (загрози). SWOT-аналіз дозволяє провести комплексну оцінку ситуації, визначити стратегічні напрями розвитку та ухвалити рішення на основі отриманих даних;

**ВПО** – внутрішньо переміщені особи;

**STEM** - (S – science, T – technology, E – engineering, M – mathematics) – природничі науки, технології, інженерія та математика. Акронім STEM вживається для позначення популярного напряму в освіті, що охоплює природничі науки (Science), технології (Technology), технічну творчість (Engineering) та математику (Mathematics)

## **ВСТУП**

Програма місцевого економічного розвитку Нижньовербізької сільської територіальної громади та План дій з її впровадження (далі – Програма) розроблена в рамках Програми «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), що фінансиється Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

Над підготовкою Програми працювали члени Робочої групи з місцевого економічного розвитку, яка створена в громаді розпорядженням Нижньовербізького сільського голови за № 86 від 24 травня 2024 року, і до складу якої увійшли представники різних цільових груп (Додаток 1 до Програми). Робоча група працювала у тісній співпраці з консультанткою з місцевого економічного розвитку Програми DOBRE – Євгенією Велегурою, в тому числі участь у семінарі в рамках компоненту «Місцевий економічний розвиток» Програми DOBRE та 3 візитів експертів в громаду.

Результатом спільної роботи громади та експертів також є підготовлений Економічний профіль громади та його візуалізація у вигляді презентації.

Економічний профіль громади містить зведену інформацію про ресурси громади: місцеве економічне середовище; населення; трудові ресурси; ринки; економічну базу; інфраструктуру; комунікації та комунальні послуги; навколошнє середовище; життя в громаді; професійні послуги; соціальний капітал; місцеве самоврядування; податки; громадські організації; природні ресурси, а також інформацію про стратегію розвитку ТГ, SWOT аналіз громади.

Підтримання Профілю в актуальному стані та регулярне оновлення його даних є абсолютно необхідним, і це є завданням Робочої групи з МЕР.

Програма МЕР узгоджується із цілями Стратегії розвитку Нижньовербізької сільської територіальної громади до 2027 року (<https://nuznoverbizkaotg.dosvit.org.ua/economic-profile>) і розроблена на її виконання в частині розвитку місцевої економіки. За потреби можна вносити зміни у Програму, але ці зміни обов'язково мають відповідати Стратегії розвитку громади.

### **Метою Програми місцевого економічного розвитку є:**

- 1) Підтримати діючий в громаді бізнес;
- 2) Стимулювати до підприємницької діяльності та появи нового бізнесу, підтримати їх розвиток;
- 3) Розвивати людський капітал та трудові ресурси, в тому числі серед місцевої молоді;
- 4) Залучати новий бізнес та інвестиції, враховуючи екологічні стандарти та підвищення конкурентоспроможності громади.

### **Класифікація окремих інструментів МЕР:**

- 1) Підтримка діючого бізнесу — інструменти, що допомагають покращувати якість робочих місць і підвищувати інноваційність бізнесу.
- 2) Сприяння розвитку підприємництва — інструменти, що створюють сприятливі умови для започаткування нового бізнесу, збільшення кількості підприємців і компаній.

3) Залучення нового бізнесу та інвестицій — інструменти, що створюють сприятливі економічні та інфраструктурні умови для залучення нового бізнесу на територію та залучення інвестицій для компаній.

4) Розвиток людського капіталу — інструменти, націлені на підвищення рівня компетентності працівників, професійну орієнтацію молоді, розвиток їх навичок і зменшення міграції робочої сили.

### **Програма МЕР складається із:**

1) Стратегічного бачення і цілей економічного розвитку громади, визначених у Стратегії;

2) Набору конкретних проєктів місцевого економічного розвитку, реалізація яких дозволить досягти цілей економічного розвитку громади;

3) Плану дій із впровадження Програми місцевого економічного розвитку.

Кожен проєкт – це логічно та хронологічно узгоджений комплекс заходів, реалізація яких призводить до досягнення поставленої мети у встановлений термін, із залученням визначених людських, матеріальних і фінансових ресурсів. Програма містить перелік конкретних проєктів, які реалізовуватиме громада протягом 2025-2027 років.

Цей перелік не є вичерпний. Члени Робочої групи з місцевого економічного розвитку у будь-який момент можуть прийняти рішення додатково включити у Програму додаткові проєкти. Повноваження реалізації даної Програми покладається на членів Робочої групи з місцевого економічного розвитку та осіб, відповідальних за виконання конкретного проєкту, із можливим залученням всіх заінтересованих сторін

## **ЧАСТИНА І. ПРОГРАМА МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ**

### **Процес розробки Програми**

Ключовим аргументом при розробці Програми місцевого економічного розвитку Нижньовербізької ТГ, є бажання громади розвивати свій економічний напрямок, забезпечити умови для ранньої профорієнтації молоді, створити робочі місця, переглянути можливі наявні та перспективні точки розвитку, оцінити ресурсне забезпечення тих чи інших напрямків діяльності та конкретних видів бізнесу, підготувати заготовки проектних пропозицій для полегшення пошуку додаткового фінансування або інвестиційних ресурсів.

В процесі роботи над Програмою проведено оцінку сильних та слабких сторін, можливостей та загроз (SWOT-аналіз). Результати дослідження надали надзвичайно важливу та потрібну інформацію, яка привела до розуміння:

сильних сторін, які можна капіталізувати;

недоліків, які можна виправити без зайвих витрат;

можливостей розвитку;

проблем, що впливають на майбутнє економічного розвитку громади; перешкод для розвитку.

Досвід складання та реалізації попередніх програм соціально-економічного розвитку, Стратегії розвитку дозволив проаналізувати передумови в громаді, які були у неї на момент початку роботи над проектом.

Робочою групою проаналізований попередній планувальний документ - Програма місцевого економічного розвитку Нижньовербізької об'єднаної територіальної громади та План дій з її впровадження на 2018-2020 роки була розроблена в рамках Програми «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE). Програма містила такі проекти:

- Створення фермерського ринку в селі Мишин
- Об'єднання індивідуальних виробників та створення кооперативу «Яблуневі сади»
- Проведення інвентаризації землі в с. Нижній Вербіж

Останній проект був реалізований - виготовлення Генерального плану с.Нижній Вербіж та проведення грошової оцінки землі у с.Нижній Вербіж у серпні 2022 року.

Проекти зі створення фермерського ринку та кооперативу «Яблуневі сади» визначені такими, що наразі не на часі у зв'язку із військовим станом, до Програми МЕР на 2025-2027 роки не включені.

Крім членів робочої групи, до розробки Програми МЕР долукалися окремі фізичні особи - підприємці, керівники підприємств та установ громади.

Усі засідання Робочої групи проводились у відкритому режимі, тому всі бажаючі мали можливість брати участь у розробці Програми МЕР.

Рішення щодо основних положень та заходів Програми МЕР приймались робочою групою після проведення консультацій з усіма зацікавленими сторонами та досягнення згоди або компромісу з усіх спірних питань.

19 вересня у селі Верхній Вербіж відбулися громадські слухання Програми місцевого економічного розвитку Нижньовербізької громади на 2025 -2027 роки. Розпорядження про проведення громадських слухань опубліковане на офіційному веб-сайті громади: <https://nvotg.gov.ua/documents/cm0xhg98sfal00880bqytalos>

Оголошення опубліковане на сторінці у Facebook:

<https://www.facebook.com/nwerbizophromada/posts/pfbid0AZ2GEbSQiYsBS2N9jdSS1Avz9qxz9nVfhMifoijqqHSqB5bkjk8sbCnc3ani9BXEXI>

У заході прийняли участь 20 учасників з 6 населених пунктів громади, у тому числі 11 жінок та 9 чоловіків, програмний спеціаліст Програми Dobre Євгенія Велегура.

Учасники мали змогу побачити презентацію про процес підготовки Програми місцевого економічного розвитку, 6 проектів, напрацьованих робочою групою з МЕР, а пізніше, у міні- групах, обговорити кожен проект, висловити свої пропозиції та зауваження.

Наприкінці зустрічі відбулося рейтингування проектів. Кожен учасник мав розподілити бали від 0 до 5, орієнтуючись на власну думку щодо актуальності і

важливості проєкту. Проект «Створення нової послуги для бізнесу в Нижньовербізькій ТГ для збереження місцевих робочих місць і відновлення роботи місцевих бізнесів» не оцінювався учасниками, оскільки під час розробки Програми МЕР на 2025-2027 роки був підтриманий Програмою DOBRE, його реалізація на завершальній стадії.

Найбільш актуальним учасники визначили проект, спрямований на розвиток трудових ресурсів та професійну орієнтацію молоді, а саме: впровадження STEM-навчання шляхом облаштування STEM - класу на базі Нижньовербізького ліцею – 82 бали. На другому та третьому місці з невеликою різницею проекти з облаштування класу-майстерні (деревообробка та металообробка) на базі Нижньовербізького ліцею – 59 бали і створення комунальної установи «Агенція розвитку Нижньовербізької громади» та її матеріально-технічне забезпечення – 54 бали. Проект з облаштування класу графічного дизайну у Нижньовербізькій школі мистецтв набрав 46 балів. Найменшу кількість балів набрали проекти з відкриття туристично інформаційного простору Нижньовербізької сільської ради – 34 бали і облаштування гончарної майстерні у Нижньовербізькій школі мистецтв – 21 бал.

Пропозиції та зауваження до Програми місцевого економічного розвитку Нижньовербізької громади на 2025 -2027 роки приймали до 26 вересня на електронну пошту Нижньовербізької сільської ради 04354083@mail.gov.ua.

Основні етапи підготовки Програми МЕР:

- 1) Презентація процесу підготовки Програми МЕР представникам робочої групи
- 2) Проведення місцевого економічного аналізу Нижньовербізької сільської територіальної громади. Складання Економічного профілю громади
- 3) Оцінка можливостей економічного розвитку громади
- 4) Розроблення плану дій на 2025-2027 роки
- 5) Розробка, аналіз та опрацювання виявлених недоліків у проектах
- 6) Визначення джерел фінансування Програми МЕР
- 7) Обговорення та затвердження сформованої Програми МЕР.

## **ЧАСТИНА II.**

### **ЦІЛІ ТА ПЛАН ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НИЖНЬOVERБІЗЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2025-2027 РОКИ.**

Згідно Стратегії розвитку до 2027 року, **Нижньовербізька громада** - це затишна, комфортна для проживання територія на Коломийщині, вагомий економічний і туристичний осередок регіону; місце, де переплітається традиції та сучасність.

Також, було визначено три стратегічні пріоритети, які повинні стати рушійною силою майбутнього розвитку Нижньовербізької об'єднаної громади. Цими пріоритетами є:

- Розвиток економічної спроможності громади
- Створення нового екологічного образу громади
- Формування в громаді середовища, приязного для мешканців і приїжджих

#### **Цілі Програми місцевого економічного розвитку Нижньовербізької громади на 2025-2027 роки:**

- розвиток трудових ресурсів
- підтримка наявного бізнесу, розвиток підприємництва
- підвищення ефективності використання природних ресурсів та наявної інфраструктури
- залучення міжнародної технічної допомоги для реалізації проектів соціально-економічного розвитку
- розвиток туристичного потенціалу

Заходи Програми можуть фінансуватись за рахунок коштів сільського бюджету, субвенцій з державного бюджету, коштів підприємств та інвесторів. Звітування про виконання Програми здійснюється за підсумками року. Цілі і завдання, визначені Програмою, реалізовуватимуться шляхом тісної співпраці органів місцевої влади, депутатського корпусу та представників громади.

## **ПЛАН ЗАХОДІВ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ**

В процесі розробки Програми місцевого економічного розвитку (далі – МЕР) Нижньовербізька громада обрала в якості пріоритету реалізацію наступних проектів в 2025-2027 роках (згідно рейтингування):

- 1) Впровадження STEM-навчання шляхом облаштування STEM - класу на базі Нижньовербізького ліцею;
- 2) Закупівля обладнання для облаштування класу-майстерні на базі Нижньовербізького ліцею;
- 3) Створення комунальної установи «Агенція розвитку Нижньовербізької громади» та її матеріально-технічне забезпечення;
- 4) Облаштування класу графічного дизайну у Нижньовербізькій школі мистецтв
- 5) Відкриття туристично інформаційного простору Нижньовербізької сільської ради;
- 6) Облаштування гончарної майстерні у Нижньовербізькій школі мистецтв;
- 7) Створення нової послуги для бізнесу в Нижньовербізькій ТГ для збереження місцевих робочих місць і відновлення роботи місцевих бізнесів.

### **ПРОЄКТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ №1**

<b>1.Назва проєкту</b>	Впровадження STEM-навчання шляхом облаштування STEM - класу на базі Нижньовербізького ліцею
<b>2. Стратегічна і операційна цілі, до яких має відношення даний проєкт</b>	Стратегічна ціль 1: Розвиток економічної спроможності громади Операційні цілі: 1. Формування образу об'єднаної громади як інвестиційного привабливої території Завдання 1.1.5 Запровадження системи консультування, навчання та професійної активізації, а також можливості для започаткування бізнесу, зокрема для жінок, молоді, ВПО та старших осіб
<b>3. Мета та завдання/цілі проєкту</b>	Мета проєкту – є набуття учнями STEM-компетентностей і підготовка фахівців нової генерації, здатних до засвоєння, втілення та розробки сучасних знань та новітніх технологій. Навички, які школярі здобувають, навчаючись за принципами STEM, можуть забезпечити їм потужну базу для успіху у подальшій професійній кар'єрі. Завдання: розвиток трудових ресурсів

<b>4. Територія, на яку проєкт матиме вплив</b>	Нижній Вербіж, з можливістю підвезення учнів з Великоключівського і Ковалівського ліцеїв, Мишинської і Спаської гімназій Нижньовербізька сільська рада
<b>5. Кількість мешканців, які використовуватимуть результати проєкту</b>	Діти та молодь у віці від 7 до 18 років – 1430
<b>6. Опис проблеми або потреби, на вирішення якої спрямований проєкт</b>	<p>Сьогодні попит роботодавців на випускників із кваліфікаціями та навичками STEM зростає, оскільки стають важливими:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• аналітичні навички: аналіз та інтерпретація інформації та оцінка найкращого напрямку дій;</li> <li>• наукові навички: розуміння складних наукових понять та систем;</li> <li>• математичні навички: точний збір та аналіз даних; застосування математичного апарату для розв'язування задач;</li> <li>• технічні навички: усунення несправностей та налагодження складної технологічної системи або ремонт машини.</li> </ul> <p>Навчання STEM виховує критичне мислення, підвищує наукову грамотність та дає можливість для розвитку наступного покоління новаторів. Починаючи вже з дошкільного віку або початкової школи, важливо знайомити дітей із поняттям «робототехніка».</p> <p>На території Нижньовербізької громади діють 6 закладів загальної середньої навчання, в яких навчаються 1430 дітей.</p> <p>Наразі навчання за методикою STEM в цих закладах відсутнє.</p> <p>Впровадження STEM-навчання потребує двох основних елементів:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. нового обладнання;</li> <li>2. нової методики викладання</li> </ol> <p>У Нижньовербізькому ліцеї працюють два викладачі інформатики, проте необхідного обладнання для викладання заклад не має.</p>
<b>7. Опис проєкту</b>	В рамках проєкту передбачається облаштування STEM - класу на базі Нижньовербізького ліцею для учнів закладів

	<p>навчання Нижньовербізької громади - дітей та молоді у віці від 7 до 18 років – 1430 осіб.</p> <p>Для цього буде облаштований клас 40-50 кв.м. та визначені відповідальними за STEM навчання 2 вчителі інформатики Нижньовербізького ліцею.</p> <p>Навчальні методики та навчальні програми STEM-навчання будуть спрямовані на формування компетентностей у дітей та молоді, актуальних на ринку праці, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- критичного, інженерного й алгоритмічного мислення,</li> <li>- навичок оброблення інформації й аналізу даних,</li> <li>- цифрової грамотності,</li> <li>- креативних якостей,</li> <li>- інноваційності,</li> <li>- навичок комунікації та командної роботи.</li> </ul> <p>STEM- навчання буде впроваджуватись із урахуванням принципів особистісного підходу, а зміст навчання — постійно оновлюватиметься відповідно до нових наукових досягнень і вимог ринку праці.</p>
<b>8. Ключові етапи реалізації проєкту</b>	<p>Основними етапами реалізації проєкту є:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Організаційний</li> <li>2. Облаштування STEM класу у Нижньовербізькому ліцеї</li> <li>3. Впровадження програми STEM навчання для учнів</li> </ol>
<b>9. Заходи проєкту</b>	<p>Етап 1. Організаційний</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Затвердити Програму місцевого економічного розвитку Нижньовербізької ТГ та План дій з її впровадження</li> <li>- Визначити команду з реалізації проєкту та відповідальних осіб за напрямками</li> <li>- Здійснити пошук грантової підтримки для реалізації проєкту</li> <li>- Підготувати та подати проектну заявку, перелік необхідного обладнання та меблів для закупівлі</li> <li>- Розробити проект рішення та передбачити співфінансування (у разі потреби)</li> </ul> <p>Етап 2. Облаштування STEM класу у Нижньовербізькому ліцеї</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Укласти угоду із грантодавцем щодо реалізації проєкту</li> <li>- Провести технічний огляд локації (приміщення) для облаштування STEM класу (40-50 кв.м.)</li> </ul>

- Отримати запитуване обладнання згідно специфікації, провести його перевірку, монтаж
  - Здійснити бухгалтерський облік отриманого, визначити відповідальних за збереження
- Етап 3. Впровадити програми STEM навчання для учнів:
- Організувати пошук кращих практик впровадження STEM навчання в громадах, провести навчальну поїздку
  - Розробити програму навчання STEM, передбачити відповідні години
  - Розробити графік занять та підвозу учнів з інших закладів навчання громади

#### **- STEM у початковій школі**

Знайомство зі STEM у наймолодших школярів - це дослідження та розуміння навколошнього світу й формування обізнаності з основними напрямами та професіями STEM. Цей початковий крок забезпечує інтегрований підхід до навчання з поєднанням усіх чотирьох STEM-дисциплін (Science — наука, Technology — технології, Engineering — інженерія, Math — математика). Головна мета — викликати в малюків цікавість до навчання та науки, а не виконати певну кількість заданих дослідів.

#### **- STEM у середній школі**

На цьому етапі вивчення STEM-галузей ускладнюється, вимагаючи від учнів засвоєння нових знань і навичок. Школярі продовжують знайомитися з напрямками та професіями STEM і дізнатися, яких специфічних умінь та кваліфікації потребує та чи інша галузь. Саме на цьому етапі учні починають потроху визначатися зі своїми вподобаннями та пріоритетами майбутньої кар'єри.

#### **-STEM у старшій школі**

Програма навчання зосереджена на практичному застосуванні здобутих навичок, поглибленню знань за всіма чотирма напрямами STEM. Досліди ускладнюються, їх виконання займає більше часу, а сам проект покликаний знайти рішення актуальних для людства проблем сьогодення: розвитку альтернативної енергетики, зменшенню забруднення планети, глобального потепління, шляхів раціонального використання ресурсів тощо. Учні фокусуються переважно на можливостях, які надає STEM- навчання поза межами школи.

<b>10. Очікувані результати від реалізації проєкту: кількісні та якісні</b>	<p>Кількісні результати проєкту:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Створено STEM клас на базі Нижньовербізького ліцею</li> <li>2. Придбано __ одинць обладнання та __ одиниць меблів</li> <li>3. Визначено 2 особи за впровадження STEM навчання</li> <li>4. 1430 учнів отримають доступ до STEM навчання</li> </ol> <p>Якісні результати проєкту:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Здобуття нових навичок дітьми та молоддю: електроніка і автоматизація, програмування, командна робота, конструкторські та інженерні навички, дослідження, творчість, розподіл часу, ресурсів і зусиль, вирішення проблем, інтеграція</li> <li>2. Отримання кваліфікацій та можливостей конкурувати на ринку праці дітям із сільської місцевості</li> <li>3. Створення інклузивного простору</li> </ol>
<b>12. Графік реалізації проєкту і його тривалість</b>	Тривалість реалізації проєкту – від 6 до 12 місяців
<b>13. Необхідні фінансові ресурси, тис. грн.</b>	Загальна вартість проєкту від 800.0 тис. грн. до 1,650 млн грн. в залежності від запитуваного набору обладнання (20-40 тис. доларів).
<b>14. Можливі джерела співфінансування проєкту</b>	<p>Перелік STEM і STEAM-обладнання. До оновленого переліку навчальних засобів і обладнання обов'язково входять:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. 3D-обладнання (3D-принтер, 3D-сканер, 3D-ручки — з запасом витратних матеріалів, достатнім на весь навчальний рік).</li> <li>2. Цифрові верстати: лазерний, токарний і фрезерувальний (усі — з витратними матеріалами, а ще з числовим програмним управлінням, спеціальними захисними окулярами та столом для безпечної використання).</li> <li>3. Програмовані електронні модулі з програмним забезпеченням і методичними посібниками з експлуатації.</li> <li>4. Мехатронні системи і станції для відтворення різних технологічних процесів в ігровій формі.</li> </ol>

	<p>5. Навчальні роботи й тренувальні поля для проведення занять із робототехніки.</p> <p>6. Конструктори — бажано з різними типами з'єднання, щоб учні мали якомога ширше уявлення про види та можливості конструювання.</p> <p>7. Фото-відеостудія з відповідним обладнанням і програмним забезпеченням, де школярі навчаються виготовляти якісний відео- й аудіоконтент: від запису до монтажу й обробки з додатковими ефектами.</p> <p>8. Система віртуальної реальності: окуляри і шолом — для використання з відповідним навчальним програмним забезпеченням і розширенню можливостей навчання завдяки доповненій і віртуальній реальності.</p> <p>9. Машинка для вишивки з комп'ютерним управлінням.</p> <p>10.Додаткові засоби навчання й додаткове обладнання, за допомогою якого можна буде працювати над груповими проектами й проводити різні види досліджень і експериментів.</p> <p>11.Додаткове програмне забезпечення для навчання з урахуванням кількості наявних ПК та мультимедійного обладнання.</p>
<b>15. Нефінансові ресурси, необхідні для реалізації проєкту (документація, дозволи, інфраструктура, природні ресурси тощо)</b>	Виділення класу (приміщення) для облаштування STEM класу Розробка навчальної програми STEM навчання згідно Концепції розвитку STEM-навчання 2027, МОН Розроблення графіку підвозу та навчання учнів інших закладів.
<b>16. Виконавці проєкту(Основні, підтримка, імена осіб)</b>	Координація реалізації проєкту: Робоча група з місцевого економічного розвитку Виконавці: Директор Нижньовербізького ліцею Лариса Стефурак, заступник директора по навчальній роботі, вчителі інформатики
<b>17. Зainteresовані сторони в реалізації проєкту</b>	Діти та молодь Місцева влада Мешканці

<b>18. Джерела додаткової інформації</b>	<p><a href="#">План заходів</a> щодо реалізації Концепції розвитку природничо-математичної навчання (STEM-навчання) до 2027 року</p> <p>Обладнання STEM лабораторії: <a href="https://b-pro.com.ua/katalog/stem-osvita">https://b-pro.com.ua/katalog/stem-osvita</a></p> <p>Як працює STEM клас у Полтаві: <a href="https://www.youtube.com/watch?v=C-0ICNh2EGw">https://www.youtube.com/watch?v=C-0ICNh2EGw</a></p>
<b>19. Інше</b>	

## ПРОЄКТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ №2

<b>1. Назва проєкту</b>	Закупівля обладнання для облаштування класу-майстерні у Нижньовербізькому ліцеї
<b>2. Стратегічна і операційна ціль, до яких має відношення даний проєкт</b>	<p>Стратегічна ціль 1: Розвиток економічної спроможності громади</p> <p>Операційні цілі: 1. Формування образу об'єднаної громади як інвестиційного привабливої території</p> <p>Завдання 1.1.5 Запровадження системи консультування, навчання та професійної активізації, а також можливості для започаткування бізнесу, зокрема для жінок, молоді, ВПО та старших осіб</p>
<b>3. Мета та завдання/цілі проєкту</b>	<p><b>Розвиток трудових ресурсів</b></p> <p>Мета проєкту – створення умов для навчання та розвитку підприємництва серед молоді громади, отримання ними професійних знань, навичок для подальшого започаткування власного бізнесу, сприяння професійному зростанню та самореалізації молоді</p> <p>Завдання проєкту:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Надання дітям та молоді громади професійних знань та навичок у сфері деревообробки та металообробки</li> <li>- Створення додаткових джерел доходів для дітей та молоді громади від реалізації виробленої продукції</li> <li>- Забезпечення жителів громади додатковими видами продукції та послуг</li> </ul>
<b>4. Територія, на яку проєкт матиме вплив</b>	Нижній Вербіж, з можливістю підвезення учнів на заняття з Великоключівського і Ковалівського ліцеїв, Мишинської і Спаської гімназій Нижньовербізька сільська рада
<b>5. Кількість мешканців, які використовуватимуть</b>	Діти та молодь у віці від 7 до 18 років – 1430

<b>тъ результати проекту</b>	
<b>6. Опис проблеми або потреби, на вирішення якої спрямований проект</b>	<p>У Нижньовербізькій громаді спостерігається збільшення частки населення у віці 18-45 років, які виїжджають за кордон, що є наслідком військової агресії росії.</p> <p>Іншою причиною є відсутність коштів для започаткування власного бізнесу, відсутність професійних навичок та досвіду роботи, що не дає можливості молоді після закінчення школи чи іншого навчального закладу працевлаштуватись та отримувати доходи. Значна кількість діючих підприємців призупинила свою діяльність/надання послуг, що пов'язано із мобілізацією.</p> <p>Все це негативно позначається на соціальному та економічному розвитку громади.</p> <p>Професійно-технічні заклади, заклади неформальної освіти на території громади відсутні, майстерні з професійним обладнанням, на якому можна навчатися та здобувати певні професійні навички, теж відсутні.</p> <p>У закладах середньої освіти, яких на території громади – 6, тільки у Великоключівському ліцеї є майстерня, проте обладнання для обробки металу виготовлене у 1975 році, застаріле.</p>
<b>7. Опис проекту</b>	<p>В рамках проекту передбачається облаштування класу-майстерні на базі Нижньовербізького ліцею с.Нижній Вербіж, вул. Українська, 113а, для учнів середніх закладів навчання Нижньовербізької громади - дітей та молоді у віці від 7 до 18 років – 1430 осіб.</p> <p>Для цього буде облаштований клас 40-50 кв.м. та визначений відповідальний вчитель технології Нижньовербізького ліцею.</p> <p>Обладнання для деревообробки, виготовлення виробів з дерева та металообробки (професійне/напівпрофесійне) буде підібрано згідно вікових особливостей та закуплене для класу-майстерні.</p> <p>Придбане обладнання буде використовуватись для навчання та здобуття професійних навичок учнями згідно програми: виготовлення виробів з дерева, лазерне гравіювання, виготовлення дерев'яних іграшок, конструкторів, сувенірної продукції, ключів і тп.</p>
<b>8. Ключові етапи реалізації проекту</b>	<p>Основними етапами реалізації проекту є:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.Організаційний</li> </ol>

	<p>2.Облаштування класу-майстерні у Нижньовербізькому ліцеї</p> <p>3.Впровадження програми навчання деревообробки та металообробки для учнів</p>
<b>9. Заходи проекту</b>	<p><b>Етап 1. Організаційний</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Затвердити Програму місцевого економічного розвитку Нижньовербізької ТГ та План дій з її впровадження</li> <li>- Визначити команду з реалізації проекту та відповідальних осіб за напрямками</li> <li>- Здійснити пошук грантової підтримки для реалізації проекту</li> <li>- Підготувати та подати проектну заявку, перелік необхідного обладнання та меблів для закупівлі</li> <li>- Розробити проект рішення та передбачити співфінансування (у разі потреби)</li> </ul> <p><b>Етап 2. Облаштування класу-майстерні у Нижньовербізькому ліцеї</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Укласти угоду із грантодавцем щодо реалізації проекту</li> <li>- Провести технічний огляд локації (приміщення) для облаштування класу -майстерні (40-50 кв.м.)</li> <li>- Отримати запитуване обладнання згідно специфікації, провести його перевірку, монтаж</li> <li>-Здійснити бухгалтерський облік отриманого, визначити відповідальних за збереження</li> </ul> <p><b>Етап 3. Впровадження програми навчання деревообробки та металообробки для учнів</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Організувати пошук кращих практик роботи майстерень, коворкінг по деревообробці і металообробці , провести навчальну поїздку</li> <li>- Розробити програму навчання деревообробки та металообробки для учнів, передбачити відповідні години</li> <li>- Розробити графік занять та підвозу учнів з інших закладів навчання громади</li> <li>- Запуск класу-майстерні, проведення навчання з деревообробки та металообробки для учнів закладів середньої освіти Нижньовербізької громади</li> </ul>

<b>10. Очікувані результати від реалізації проекту: кількісні та якісні</b>	<p><b>Кількісні результати проекту:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Створено клас-майстерню на базі Нижньовербізького ліцею</li> <li>2. Придбано ____ одиниць обладнання та ____ одиниць меблів</li> <li>3. Визначено відповідальну особу, вчителя технології за навчання з деревообробки та металообробки</li> <li>4. 1430 учнів отримають доступ до навчання у сфері деревообробки та металообробки</li> </ol> <p><b>Якісні результати проекту:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.Створено умови для здобуття нових професійних навичок дітьми та молоддю з деревообробки та металообробки</li> <li>2.Створено умови отримати додаткове джерело доходу завдяки здобутим навичкам, а саме: започаткувати власну справу, знайти працевлаштування, реалізовувати виготовлену продукцію</li> <li>3.Використання робіт, виробів для розвитку туристичного потенціалу місцевим бізнесом, на виставках, ярмарках, сувенірна продукція</li> </ol>																				
<b>12. Графік реалізації проекту і його тривалість</b>	Тривалість реалізації проекту – від 9 до 18 місяців																				
<b>13. Необхідні фінансові ресурси, тис. грн.</b>	<p>Загальна вартість проекту 1,400 млн.грн. в залежності від запитуваного набору обладнання (35 тис. доларів).</p> <table border="1" data-bbox="509 1394 1389 2051"> <thead> <tr> <th>#</th><th>Назва обладнання</th><th>Од.</th><th>Вартість</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td><td>Лазерний станок для різки і гравіювання CTL9060</td><td>1</td><td>250000</td></tr> <tr> <td>2</td><td>Токарно-гвинторізний верстат Holzmann ED 1000N</td><td>1</td><td>324000</td></tr> <tr> <td>3</td><td>Фрезерний верстат Hozmann BF 600D</td><td>1</td><td>450000</td></tr> <tr> <td>4</td><td>Комбінований багатофункціональний верстат MLQ 400 M з кареткою FDB Maschinen Код: 827683</td><td>1</td><td>65000</td></tr> </tbody> </table>	#	Назва обладнання	Од.	Вартість	1	Лазерний станок для різки і гравіювання CTL9060	1	250000	2	Токарно-гвинторізний верстат Holzmann ED 1000N	1	324000	3	Фрезерний верстат Hozmann BF 600D	1	450000	4	Комбінований багатофункціональний верстат MLQ 400 M з кареткою FDB Maschinen Код: 827683	1	65000
#	Назва обладнання	Од.	Вартість																		
1	Лазерний станок для різки і гравіювання CTL9060	1	250000																		
2	Токарно-гвинторізний верстат Holzmann ED 1000N	1	324000																		
3	Фрезерний верстат Hozmann BF 600D	1	450000																		
4	Комбінований багатофункціональний верстат MLQ 400 M з кареткою FDB Maschinen Код: 827683	1	65000																		

	5	Заточний верстат PROMA BKS-2500	1	18000	
	6	Компресор Forte ZA 65-50	1	8500	
	7	Пилесос METABO ASR 25 L SC	1	20000	
	8	Лобзик METABO STE 140 PLUS + кейс.	1	9500	
	9	Верстат токарний по дереву PROMA DSO-1000	1	12000	
	10	Дриль-шуруповерт акумуляторний METABO POWERMAXX BS	1	4500	
	11	Шліфмашина обертова METABO SXE 3125	2	5500	
	12	Шліфмашина стрічкова STANLEY STBS720	1	3500	
	13	Електродриль METABO SBE 650	1	2000	
	14	Лещата слюсарні MIOL	1	3000	
	15	Подовжувач на 50 метрів	4	1500	
	16	Ручний фрезер Craft CBF-1500E	1	3000	
	17	Ноутбук+Win 10+Office	1	44500	
	18	Лінолеум	45 КВ.М	16000	
	19	Світильники ЛЕД	6	9000	
	20	Верстак столярний Holzmann WB 138C	6	108000	
		Всього		1 357 500	
	<b>Набір обладнання може змінюватися, в залежності від бюджету грантової підтримки.</b>				
<b>14. Можливі джерела співфінансування проєкту</b>	Грантові кошти Місцевий бюджет (співфінансування) на поточний ремонт				
<b>15. Нефінансові ресурси, необхідні для реалізації проєкту</b>	Виділення класу (приміщення) для облаштування класу Розробка навчальної програми Розроблення графіку підвозу та навчання учнів інших закладів.				

(документація, дозволи, інфраструктура, природні ресурси тощо)	
<b>16. Виконавці проекту(Основні, підтримка, імена осіб)</b>	Координація реалізації проєкту: Робоча група з місцевого економічного розвитку Виконавці: Директор Нижньовербізького ліцею Лариса Стефурак, заступник директора по навчальній роботі, вчителі інформатики
<b>17. Зainteresовані сторони в реалізації проєкту</b>	Діти та молодь-1430 осіб -отримають можливість навчатися та здобувати професійні навики, отримувати доходи від реалізації продукції. Жителі громади -13005 осіб - отримають можливість користуватися послугами та купувати продукцію Місцеві підприємці - 485 суб'єктів -отримають додаткову продукцію для реалізації Сільська рада -створить умови для професійного навчання та розвитку молоді громади
<b>18. Джерела додаткової інформації</b>	Металообробне обладнання: <a href="https://kma.ua/uk/35878081-metaloobrobne-obladnannya">https://kma.ua/uk/35878081-metaloobrobne-obladnannya</a> Деревообробне обладнання: <a href="https://kma.ua/uk/35878080-derevoobrobne-obladnannya">https://kma.ua/uk/35878080-derevoobrobne-obladnannya</a> У вінницькій школі №23 облаштували сучасну майстерню трудового навчання: <a href="https://www.vmr.gov.ua/u-vinnytskii-shkoli-o23-oblashtruvaly-suchasnu-maisterniu-trudovoho-navchannia">https://www.vmr.gov.ua/u-vinnytskii-shkoli-o23-oblashtruvaly-suchasnu-maisterniu-trudovoho-navchannia</a>  Майстерня з виготовлення дитячих іграшок: <a href="https://business.diia.gov.ua/cases/granti/erobota-kolisnij-lotcik-vigotovlae-ta-eksportue-do-ssa-derevani-igraski-dla-ditej">https://business.diia.gov.ua/cases/granti/erobota-kolisnij-lotcik-vigotovlae-ta-eksportue-do-ssa-derevani-igraski-dla-ditej</a>
<b>19. Інше</b>	

## ПРОЄКТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ №3

<b>1. Назва проєкту</b>	Створення комунальної установи «Агенція розвитку Нижньовербізької громади» та її матеріально-технічне забезпечення
<b>2. Стратегічна і операційна цілі, до яких має відношення даний проєкт</b>	Стратегічна ціль 1: Розвиток економічної спроможності громади Операційні цілі: 1. Формування образу об'єднаної громади як інвестиційного привабливої території Завдання 1.1.5 Запровадження системи консультування, навчання та професійної активізації, а також можливості для започаткування бізнесу, зокрема для жінок, молоді, ВПО та старших осіб
<b>3. Мета та завдання/цилі проєкту</b>	Мета проєкту – створення комунальної установи «Агенція розвитку Нижньовербізької громади» з метою сталого соціально -економічного розвитку Нижньовербізької громади та реалізації Стратегії розвитку  Завдання проєкту: Передача КУ функцій від ради та виконкому, а саме: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Сприяння розробці та реалізації Стратегії розвитку громади, залучення до її моніторингу та оновлення</li> <li>- Організація партнерства та комунікації міжмуніципальної, внутрішньо регіональної, міжнародного співробітництва</li> <li>- Співпраця та підтримка місцевого бізнесу, ГО, молоді, консультування</li> <li>- Розробка проектів, спрямованих на реалізацію Стратегії, пошук та залучення інвестицій, моніторинг та оцінка впровадження проєктів, подання звітності</li> <li>- Розвиток туризму</li> </ul>
<b>4. Територія, на яку проєкт матиме вплив</b>	Нижньовербізька сільська рада
<b>5. Кількість мешканців, які використовуватимуть результати проєкту</b>	Мешканці Нижньовербізької громади 13005
<b>6. Опис проблеми або потреби, на вирішення якої</b>	З початком військової агресії Нижньовербізька сільська рада гостро відчуває брак фінансових ресурсів та надходжень до місцевого бюджету.

<b>спрямований проект</b>	<p>Великі інфраструктурні проекти (будівництво, реконструкція) не фінансуються ані з державного бюджету, ані з обласного починаючи з 2021 року. Натомість є виклики, які потребують термінового залучення значних фінансових ресурсів – облаштування укриттів в закладах громади, капітальний ремонт доріг, покращення медичних послуг, створення умов для профорієнтації та отримання нових професійних навичок УБД, ВПО, молоді жінки, тощо.</p> <p>Погіршення соціально-економічного стану громади негативно впливає на бізнес, міграцію населення. Щоб залучити інвестиції та фінансовий ресурс наразі є можливість співпрацювати з проектами і програмами міжнародної технічної підтримки (МТД), які сьогодні підтримують Україну в питаннях регіонального розвитку: Програми Агентства США з міжнародного розвитку USAID, UCORD, U-LEAD з Європою, DECIDE, ООН – ЮНІСЕФ, Міжнародна організація з міграції (МОМ), EU4Business, GIZ, UNDP Ukraine, EU4Recovery та інші. Ефективною є міжнародна співпраця і налагодження зв'язків з містами побратимами в Польщі, Туреччині, Румунії, Німеччині, Франції та іншими. Але, для залучення інвестицій та фінансового ресурсу, кваліфікованої консультативної допомоги необхідно на рівні громади:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Мати актуальну Стратегію розвитку, яка враховує інтереси та потреби різних цільових груп</li> <li>- Мати кваліфікованих та мотивованих працівників, відповідальних за реалізацію виключного цього напрямку</li> <li>- Мати достатню матеріально-технічну базу для підготовки документів, проведення онлайн/офлайн зустрічей, презентацію та промоцію громади, звітування</li> </ul> <p>Наразі функції покладені на Відділ жкг, інвестицій та соціально-економічного розвитку Нижньовербізької громади, в якому недостатня кількість працівників, підвищене робоче навантаження. Відділ переважно займається питаннями житлово-комунального</p>
---------------------------	--

	<p>господарства і не може конкурувати з іншими громадами у функціях стратегічного планування та залучення інвестицій.</p> <p>Відділ не є отримувачем коштів</p>
<b>7. Опис проєкту</b>	<p>В рамках проєкту передбачається створення комунальної установи</p> <p>«Агенція розвитку Нижньовербізької громади»</p> <p>Затвердження структури (3 шт.од. – директор, головний бухгалтер, менеджер з питань регіонального розвитку) та призначення осіб</p> <p>Затвердження Статуту та державна реєстрація юридичної особи</p> <p>Облаштування у селі Верхній Вербіж (Будинок культури) приміщені:</p> <p>Офіс для працівників КУ</p> <p>Конференц кімнати</p> <p>Санітарно-гігієнічна кімната (туалет)</p> <p>Закупівля меблів, техніки, сантехніки для організаційного забезпечення діяльності КУ</p> <p>Початок роботи КУ з залучення інвестицій та сприяння соціально-економічного розвитку Нижньовербізької громади</p>
<b>8. Ключові етапи реалізації проєкту</b>	<p>Основними етапами реалізації проєкту є:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.Організаційний</li> <li>2.Створення КУ та облаштування приміщення для діяльності КУ</li> <li>3.Активізація та початок діяльності КУ</li> </ol>
<b>9. Заходи проєкту</b>	<p><b>Етап 1. Організаційний</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Затвердити Програму місцевого економічного розвитку Нижньовербізької ТГ та План дій з її впровадження</li> <li>- Визначити команду з реалізації проєкту та відповідальних осіб за напрямками <ul style="list-style-type: none"> <li>- Визначити обсяг бюджетних видатків та підготувати проект рішення про фінансування КУ (заробітна плата, енергоносії)</li> <li>- Здійснити пошук грантової підтримки для реалізації проєкту</li> <li>- Підготувати та подати проектну заявку, перелік необхідного обладнання та меблів для закупівлі</li> </ul> </li> </ul> <p><b>Етап 2. Створення КУ та облаштування приміщення для діяльності</b></p>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>-Прийняти рішення сесії про створення КУ «Агенція розвитку Нижньовербізької громади»</li> <li>- Затвердити структуру КУ</li> <li>- Оголосити конкурс на призначення осіб в КУ</li> <li>- Призначити осіб для роботи в КУ</li> <li>- Затвердити Статут КУ</li> <li>- Здійснити державну реєстрацію юридичної особи КУ та в інших органах (казначейство, податкова інспекція, пенсійний фонд, тощо)</li> <li>- Укласти угоду із грантодавцем щодо закупівлі меблів і техніки, сантехніки для налагодження організаційної діяльності КУ</li> <li>- Провести технічний огляд локації (приміщень) для облаштування приміщень КУ у Верхній Вербіж, Будинок культури (офіс працівників, конференц зал, туалет)</li> <li>- Отримати запитуване обладнання згідно специфікації, провести його перевірку, монтаж</li> <li>-Здійснити бухгалтерський облік отриманого, визначити відповідальних за збереження</li> </ul> <p><b>Етап 3. Активізація та початок діяльності КУ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Організувати пошук кращих практик роботи Агенції розвитку міста/села, провести навчальну поїздку</li> <li>- Розробити План діяльності КУ</li> <li>- Провести спільне з радою, депутатами, ГО, молоддю, бізнесом засідання РГ з моніторингу Стратегії розвитку, її оновлення, збору пропозицій</li> <li>- Активізація роботи з пошуку інвестицій, грантової підтримки, громад партнерів, у тому числі за кордоном з метою реалізації пріоритетних стратегічних завдань</li> </ul>
<b>10. Очікувані результати від реалізації проекту: кількісні та якісні</b>	<p><b>Кількісні результати проекту:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Створено КУ «Агенція розвитку Нижньовербізької громади»</li> <li>2. Призначено три працівники КУ</li> <li>3. Облаштовано три кімнати для діяльності Агенції</li> <li>4.Придбано __ од. техніки, __ од. меблів для забезпечення діяльності КУ</li> <li>5.Протягом першого року роботи подано не менш 12 заявок, залучено не менш 30 тис. \$ інвестицій на соц.-економ. розвиток громади</li> </ol> <p><b>Якісні результати проекту:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.Громада має актуальну Стратегію, виконання завдань якої здійснюється КУ, вона постійно оновлюється</li> </ol>

	<p>2. Налагоджені партнерства та комунікації міжмуніципального, внутрішньо регіонального, міжнародного співробітництва</p> <p>3. Влада через КУ співпрацює та підтримує місцевий бізнес, ГО, молодь,</p> <p>4. Є стали резултати впровадження соціально-економічних проектів, спрямованих на реалізацію Стратегії</p>
<b>12. Графік реалізації проєкту і його тривалість</b>	Тривалість реалізації проєкту – від 12 до 24 місяців
<b>13. Необхідні фінансові ресурси, тис. грн.</b>	<p>Загальна вартість проєкту 1,230 млн. грн. в залежності від запитуваного набору обладнання (30 тис. доларів).</p> <p>Грантові кошти – 410,0 тис. грн. (10 тисяч доларів) меблі, техніка, сантехніка</p> <p>Кошти місцевого бюджету – 820,00 тис. грн. (20 тисяч доларів) річний фонд оплати праці</p>

  

№	Назва	к-ть	в-ть за од.	в-ть всього
1	Ноутбук ASUS TUF Gaming A15 FA506NC-HN026 (90NR0JF7-M004N0) Graphite Black / 15.6" IPS Full HD 144 Гц / AMD Ryzen 5 7535HS / RAM 16 ГБ / SSD 1 ТБ / NVIDIA GeForce RTX 3050, 4 ГБ Сумка, миша, клавіатура, навушники у комплекті	1	32000	32000
2	Проектор Epson EB-E20	1	18000	18000

	3	Моноблок Екран 23.8" IPS (1920x1080) Full HD / Intel Core i5-11400F (2.6 - 4.4 ГГц) / оперативна пам'ять 16 ГБ / SSD 480 ГБ / nVidia GeForce GT 1030, 2 ГБ / без ОП / LAN / кардрідер / веб-камера / Windows 11 Pro / 11 кг, клавіатура, миша у комплекті	3	32000	96000	
	4	Фотоапарат Canon EOS R100 RF 18-45mm + RF55-210mm Black + сумка+ карта пам'яті 256 GB	1	35000	35000	
	5	Мікрофон для конференцій	2	2000	4000	
	6	Принтер Epson L11160 A3 with Wi Fi кольоровий	1	50000	50000	
	7	Стіл конференц 1400 x 700 x 743 мм	4	6500	26000	
	8	Стіл комп'ютерний 1000x750x600мм	4	3500	14000	
	9	Стільці офісні Самба	10	2500	25000	
	10	Крісло Rondi комп'ютерне	3	4500	13500	
	11	Фліпчарт мобільний 2*3 Мобілчарт 100*70 см	1	5000	5000	
	12	Світильники ЛЕД	10	1500	15000	
	13	Лінолеум	30	450	13500	
	14	Тумба для документів	1	5000	5000	
	15	Стелаж 6 полиць	2	6500	13000	
	16	Вішалка для одягу	1	3500	3500	
	17	Кавовий стіл	1	4000	4000	
	18	Каво машина Delongi	1	18000	18000	

	19	Умивальник + змішувач	1	7500	7500	
	20	Унітаз компакт	1	5500	5500	
	21	Водонагрівач, бойлер 50 л	1	6500	6500	
	Загалом:					410 000
<b>Набір обладнання може змінюватися, в залежності від бюджету грантової підтримки.</b>						
<b>14. Можливі джерела співфінансування проєкту</b>	Грантові кошти Місцевий бюджет					
<b>15. Нефінансові ресурси, необхідні для реалізації проєкту (документація, дозволи, інфраструктура, природні ресурси тощо)</b>	Виділення приміщення для організації роботи КУ Реєстрація юридичної особи КУ					
<b>16. Виконавці проєкту(Основні, підтримка, імена осіб)</b>	Координація реалізації проєкту: Робоча група з місцевого економічного розвитку Виконавці: Сільський голова, начальник відділу жкг, інвестицій та соціально-економічного розвитку Мирослав Васильчук					
<b>17. Зainteresовані сторони в реалізації проєкту</b>	Жителі громади - 13005 осіб Місцеві підприємці - 485 суб'єктів					
<b>18. Джерела додаткової інформації</b>	Типове Положення Про агенцію регіонального розвитку: <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/258-2016-%D0%BF/paran8#n8">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/258-2016-%D0%BF/paran8#n8</a> Агенція розвитку міста Хотин: <a href="https://khotyn.dosvit.org.ua/cc-structure/unit/ku-agentiya-rozvitu-mista">https://khotyn.dosvit.org.ua/cc-structure/unit/ku-agentiya-rozvitu-mista</a>					
<b>19. Інше</b>						

## ПРОЄКТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ №4

<b>1. Назва проєкту</b>	Облаштування класу графічного дизайну у Нижньовербізькій школі мистецтв
<b>2. Стратегічна і операційна цілі, до яких має відношення даний проєкт</b>	<p>Стратегічна ціль 1: Розвиток економічної спроможності громади</p> <p>Операційні цілі: 1. Формування образу об'єднаної громади як інвестиційного привабливої території</p> <p>Завдання 1.1.5 Запровадження системи консультування, навчання та професійної активізації, а також можливості для започаткування бізнесу, зокрема для жінок, молоді, ВПО та старших осіб</p>
<b>3. Мета та завдання/цілі проєкту</b>	<p>Мета проєкту – відкрити простір для здобуття базових навичок графічного дизайну молоддю, іншими мешканцями громади на професійному обладнанні у Нижньовербізькій школі мистецтв</p> <p>Завдання проєкту:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.Створення умов для навчання та здобуття базових навичок графічного дизайну мешканцями, особливо молоддю, жінками, ВПО, учасниками бойових дій для подальшого здобуття професійної вищої освіти бакалавр/магістр або працевлаштування</li> <li>2.Підтримка місцевого бізнесу через надання нових видів продукції та послуг</li> <li>3.Підсилення туристичного потенціалу громади</li> </ol>
<b>4. Територія, на яку проєкт матиме вплив</b>	Нижньовербізька сільська рада
<b>5. Кількість мешканців, які використовуватимуть результати проєкту</b>	Всі мешканці громади 13005 осіб
<b>6. Опис проблеми або потреби, на вирішення якої спрямований проєкт</b>	У Нижньовербізькій громаді спостерігається збільшення частки населення у віці 18-45 років, які виїжджають за кордон, що є наслідком військової агресії росії. Іншою причиною є відсутність коштів для започаткування власного бізнесу, відсутність професійних навичок та досвіду роботи, що не дає вразливим категоріям населення (молодь, жінки, ВПО, УБД) працевлаштуватись та отримувати доходи.

	<p>Все це негативно позначається на соціальному та економічному розвитку громади.</p> <p>Графічний дизайнер - одна з найкреативніших та найзатребуваніших професій сучасності, у часи діджитал-маркетингу, реклами та стрімкого розвитку інформаційних технологій.</p> <p>Працювати дизайнером можна в офісі або дистанційно, що дає можливість працювати, у тому числі із іноземними компаніями.</p> <p>На ринку України є онлайн/офлайн курси, по закінченню яких, учні отримують сертифікат та базові знання графічного дизайну.</p> <p>А також навчальні програми для здобуття професійної освіти рівня бакалавр/магістр у ВНЗ.</p> <p>Однак, оскільки є великий попит, навчання – дорого вартісне, отримати навички графічного дизайну для мешканців сільської місцевості, особливо вразливими категоріями, фінансова можливість відсутня.</p>
<b>7. Опис проекту</b>	<p>В рамках проекту передбачається облаштування класу графічного дизайну на базі Нижньовербізької школи мистецтв с.Нижній Вербіж, вул. Довбуша, 1.</p> <p>Для цього буде облаштований клас 25-30 кв.м., максимальна кількість групи до 8 осіб одночасно, та визначений відповідальний вчитель у Нижньовербізькій школі мистецтв.</p> <p>Сфери навчання та послуги по напрямку графічний дизайнер:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Створення фіrmового стилю та бренд-буку (айдентіка фірми), тобто розробка логотипу, колірної гами, шрифту і т.д.</li> <li>• Дизайн друкованої продукції (поліграфія): журнали, газети, книги, календарі, буклети, візитки, каталоги тощо</li> <li>• Дизайн упаковки та етикетки</li> <li>• Дизайн сувенірної продукції</li> <li>• Розробка шрифтів (типографіка)</li> <li>• Дизайн інтернет ресурсів (веб-дизайн)</li> <li>• Дизайн всіх видів реклами</li> <li>• Зовнішня реклама (вивісками, біл-борди, плакати, лайтбокси, рекламні щити, стенди, вітрини тощо)</li> <li>• Створення анімацій, ілюстрацій, відеороликів тощо</li> </ul> <p>Обладнання, комп’ютерна техніка (професійне/напівпрофесійне), меблі будуть підібрані та</p>

	<p>закуплені для облаштування класу графічного дизайну згідно технічної специфікації.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Молодь, жінки, ВПО, учасники бойових дій у супроводі викладача зможуть користуватися професійним обладнанням та отримати базові навички графічного дизайну, фотозйомки, власноруч створювати продукти згідно програми;</li> <li>2) На замовлення будуть надані послуги з дизайнування, розробка та друк рекламиної продукції для місцевого бізнесу, самозайнятих осіб, громади</li> <li>3) Індивідуальні або для груп на замовлення тренінги, майстер класи, обслуговування зустрічей та презентацій</li> </ol>
<b>8. Ключові етапи реалізації проєкту</b>	<p>Основними етапами реалізації проєкту є:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Організаційний</li> <li>2. Облаштування класу графічного дизайну у Нижньовербізькій школі мистецтв</li> <li>3. Розроблення програми навчання та майстер класів для різних вікових груп</li> </ol>
<b>9. Заходи проєкту</b>	<p>Етап 1. Організаційний</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Затвердити Програму місцевого економічного розвитку Нижньовербізької ТГ та План дій з її впровадження</li> <li>- Визначити команду з реалізації проєкту та відповідальних осіб за напрямками</li> <li>- Здійснити пошук грантової підтримки для реалізації проєкту</li> <li>- Підготувати та подати проектну заявку, перелік необхідного обладнання та меблів для закупівлі</li> <li>- Розробити проект рішення та передбачити співфінансування (у разі потреби)</li> </ul> <p>Етап 2. Облаштування класу графічного дизайну у Нижньовербізькій школі мистецтв</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Укласти угоду із грантодавцем щодо реалізації проєкту</li> <li>- Провести технічний огляд локації (приміщення) для облаштування класу графічного дизайну та фотозйомки (25-30 кв.м.)</li> <li>- Отримати запитуване обладнання, техніку та меблі згідно специфікації, провести його перевірку, монтаж</li> <li>- Здійснити бухгалтерський облік отриманого, визначити відповідальних за збереження</li> </ul> <p>Етап 3. Розроблення програми навчання та майстер класів для різних вікових груп</p>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Пройти додаткові курси викладачу Нижньовербізької школи мистецтв</li> <li>- Розробити програму здобуття базових навичок за напрямами графічний дизайн для різних вікових груп</li> <li>- Розробити графік занять та вартість послуг</li> <li>- На сесії прийняти рішення про затвердження вартості платних послуг, що надаються Нижньовербізькою школою мистецтв, перелік пільгових категорій, що звільняються від сплати</li> <li>- Розробка структури інформації про послуги навчання графічному дизайну, фотозйомці, майстер класи, каталог продукції та послуг, контакти, графік роботи, вартість, її опублікування на сайті</li> <li>- Налагодження співпраці з місцевими підприємцями та самозайнятими особами</li> <li>- Запуск роботи класу, проведення навчання графічному дизайну та фотозйомці, надання послуг та продукції для мешканців, бізнесу Нижньовербізької громади та туристів</li> </ul>
<b>10. Очікувані результати від реалізації проекту: кількісні та якісні</b>	<p>Кількісні результати проекту:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Відкрито клас графічного дизайну на базі Нижньовербізької школи мистецтв</li> <li>2. Придбано __ одиниць обладнання та __ одиниць меблів</li> <li>3. Визначено відповідальну особу</li> <li>4. Розроблено курс навчання</li> <li>5. Розроблена пропозиція на менш як 5 майстер класів для різної цільової аудиторії</li> <li>6. Розроблений каталог послуг та продукції для замовлення</li> <li>7. Налагоджена співпраця з 10 локальними підприємцями (виробниками) з метою реалізації продукції та надання послуг</li> <li>8. Підготовлений та опублікований розділ на сайті про роботу класу графічного дизайну</li> </ol> <p>Якісні результати проекту:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Створено умови для навчання та здобуття базових навичок графічного дизайну мешканцями, особливо молоддю, жінками, ВПО, учасниками бойових дій для подальшого здобуття професійної вищої освіти бакалавр/магістр або працевлаштування</li> <li>2. Підтримка місцевого бізнесу через надання нових видів продукції та послуг</li> <li>3. Підсилення туристичного потенціалу громади</li> </ol>

<b>12. Графік реалізації проєкту і його тривалість</b>	Тривалість реалізації проєкту – 9 до 18 місяців			
<b>13. Необхідні фінансові ресурси, тис. грн.</b>	<b>Загальна вартість проєкту 820.00 тис. грн. в залежності від запитуваного набору обладнання та меблів (20,00 тис. доларів).</b>			
№	Назва	к-ть	в-ть за од.	в-ть всього
1	Графічний планшет (Huion Kamvas Pro 12, Pablo Mast13, Huion Kamvas Pro 16)	8	18500	148000
2	Програмне забезпечення (Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, Adobe CorelDraw, 3D-MAX)	3	18000	54000
3	Ноутбук Екран 16" IPS (1920x1200) WUXGA, матовий / Intel Core Ultra 7 155U (1.7 - 5.0 ГГц) / RAM 16 ГБ / SSD 1 ТБ / Intel Arc Graphics / Wi-Fi / веб-камера / Windows 11 Pro / 1.72 кг / сріблястий Сумка, миша, клавіатура, навушники у комплекті	1	70000	70000
4	Фотоапарат Canon EOS R7 body	1	66000	66000
6	Карта пам'яті Transcend 512GB	1	2000	2000
7	Сумка для фотоапарата	1	2500	2500
8	Жорсткий диск 3.5" 8TB	1	10000	10000
9	Штатив для фотоапарата	1	7500	7500
10	Спалах	1	3500	3500
11	Парасолька, світло, студійна стійка комплект	2	8500	17000

	12	Epson L15150 БФП 4-в-1 (принтер-сканер-копір-факс), А3	1	60000	60000	
	13	Стіл з регулюванням висоти RZTK eDesk Basic Black 1000 x 600 мм	8	6300	50400	
	14	Стільці офісні Самба	10	2535	25350	
	15	Фліпчарт мобільний 2*3 Мобілчарт 100*70 см	1	5000	5000	
	16	Світильники ЛЕД	6	1500	9000	
	17	Лінолеум	35	450	15750	
	18	Інтерактивна панель Intboard GT43 1078 x 630 x 58	1	50000	50000	
	19	Моноблоки Екран 23.8" IPS (1920x1080) Full HD / Intel Core i5-11400F (2.6 - 4.4 ГГц) / оперативна пам'ять 16 ГБ / SSD 480 ГБ / nVidia GeForce GT 1030, 2 ГБ / без ОП / LAN / кардридер / веб-камера / Windows 11 Pro / 11 кг, клавіатура і миша у комплекті	7	32000	224000	
	<b>Набір обладнання може змінюватися, в залежності від бюджету грантової підтримки.</b>					
<b>14. Можливі джерела співфінансування проєкту</b>	Грантові кошти – закупівля обладнання, техніки та меблів Місцевий бюджет (співфінансування) – поточний ремонт приміщення					
<b>15. Нефінансові ресурси, необхідні для реалізації проєкту (документація, дозволи, інфраструктура, природні ресурси тощо)</b>	Виділення класу (приміщення) для облаштування класу Розробка навчальної програми Розробка серії майстер класів Розробка каталогу продукції та послуг Розробка інформації для публікації на сайті					

<b>16. Виконавці проекту(Основні, підтримка, імена осіб)</b>	Координація реалізації проекту: Робоча група з місцевого економічного розвитку Виконавці: Директор Нижньовербізької школи мистецтв - Туліка Петро Іванович
<b>17. Зainteresовані сторони в реалізації проекту</b>	Жителі громади -13005 осіб - отримають можливість навчатися та здобувати базові навички - отримають можливість користуватися послугами та купувати нову продукцію Місцеві підприємці - 479 суб'єктів - отримають можливість здобувати базові навички, корисні для ведення бізнесу - отримають нові види продукції та послуг Сільська рада - створить умови для навчання та здобуття базових навичок - підсилить туристичний потенціал громади - забезпечить жителів громади, бізнес новими видами продукції та послуг
<b>18. Джерела додаткової інформації</b>	Онлайн школа - <a href="https://www.clubkey.com.ua/">https://www.clubkey.com.ua/</a> Офлайн курси: <a href="https://chernivtsi.itstep.org/graphic_designer">https://chernivtsi.itstep.org/graphic_designer</a> Освітня Програма Львівська національна академія мистецтв: <a href="https://lnam.edu.ua/uk/graphic-design.html">https://lnam.edu.ua/uk/graphic-design.html</a>
<b>19. Інше</b>	

## ПРОЄКТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ №5

<b>1.Назва проєкту</b>	Відкриття туристично інформаційного простору Нижньовербізької сільської ради
<b>2. Стратегічна і операційна цілі, до яких має відношення даний проєкт</b>	Стратегічна ціль 1: Розвиток економічної спроможності громади Операційні цілі: 1. Формування образу об'єднаної громади як інвестиційного привабливої території Завдання 1.1.5 Запровадження системи консультування, навчання та професійної активізації, а також можливості для започаткування бізнесу, зокрема для жінок, молоді, ВПО та старших осіб
<b>3. Мета та завдання/цілі проєкту</b>	Відкриття туристично-інформаційного простору, на базі якого буде забезпечено якісне інформування гостей,

	<p>туристів та екскурсоводів про Нижньовербізьку громаду, локальний бізнес громади, а також про наявні туристичні маршрути, розроблені згідно проєкту ММС «Роверове покуття»</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Підтримка існуючого бізнесу, сприяння розвитку підприємництва, залучення нового бізнесу</li> <li>- Підсилення існуючих туристичних маршрутів</li> <li>- Створення умов для відновлення фестивалей Смачний Спас, Гуцульське весілля, подієвого туризму</li> </ul>
<b>4. Територія, на яку проєкт матиме вплив</b>	Нижньовербізька сільська рада
<b>5. Кількість мешканців, які використовуватимуть результати проєкту</b>	Всі мешканці громади 13005 осіб
<b>6. Опис проблеми або потреби, на вирішення якої спрямований проєкт</b>	<p>Нижньовербізька громада є однією з учасників проєкту ММС «Роверове покуття», який об'єднує близько 7 веломаршрутів, на яких знаходяться природні, культурні і історичні пам'ятки 4 громад Франківщини: Коломийська, Нижньовербізька, Печенижинська та Лановецька.</p> <p>Однак, наразі турист приїжджає в громаду проїздом, не має достатньої інформації по маршрутам, локальним виробникам, закладам харчування, готелям. І інфо-центр (стартова точка), в якому можна отримати всю необхідну інформацію у громаді відсутній.</p> <p>Відповідальна особа за розвиток туризму, співпрацю із громадами учасниками ММС, ведення туристичної сторінки, сторінок із подіями у соціальних мережах не призначена.</p> <p>Внаслідок цього громада втрачає потенційне джерело доходів до власного бюджету, а також додаткову можливість для розвитку місцевого бізнесу, створення нових робочих місць, покращення іміджу та інвестиційної привабливості громади.</p> <p>Крім того, до військового стану проводилися фестиваль автентичної карпатської кухні «Смачний спас» та етнічно-культурний фестиваль «Гуцульське весілля». На період</p>

	<p>війни проведення фестивалей призупинено. Проте, громада планує відновлення фестивального руху, що сприяє збереженню та популяризації історичних, культурних цінностей, фольклору та традицій мешканців Нижньовербізької громади, адаптації ВПО та соціалізації УБД і їх родин.</p> <p>Наявного матеріально-технічного забезпечення не достатньо, адже окрім мобільної сцени, яка є в наявності, потрібні мобільні стільці і столи, виставкові стенди, намети, акустична техніка тощо.</p>
<b>7. Опис проєкту</b>	<p>В рамках проєкту передбачається облаштування туристично інформаційного простору на базі Народний дім (клуб) у с.Нижній Вербіж, Шевченка 21.</p> <p>Для цього буде облаштоване приміщення з окремим входом площею 30 кв.м., та визначений відповідальний завідувач Сербенюк Ганна.</p> <p>Туристично-інформаційний простір буде знаходитися на дорозі обласного значення Н.Вербіж-Цуцулин, що є частиною велосипедного маршруту №4 «Спаськими пагорбами понад Пістинькою» (15 км) проєкту ММС «Роверове покуття».</p> <p>Громада за рахунок місцевого бюджету здійснить поточний ремонт приміщення (грунтування і фарбування стін, заміна електро проводки, встановлення розеток, вимикачів)</p> <p>За рахунок коштів донорів планується закупити:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Меблі, техніку, частково будівельні матеріали для облаштування приміщення туристично-інформаційного простору площею 30 кв.м.</li> <li>- Садові лави та столи, для облаштування вуличної локації при вході до туристично-інформаційного простору</li> <li>- Виставкові стенди, розкладні стільці, мобільні столи, акустику, намети для проведення заходів, фестивалей</li> <li>- Меблі і техніку для конференц залі площею 80 кв.м.</li> </ul> <p>Майно буде зберігатися у приміщенні Народний дім (клуб) у с.Нижній Вербіж, Шевченка 21, вивозитися</p>

	<p>транспортом, монтуватися КП «Благоустрій ОТГ» безпосередньо на локаціях.</p> <p>Завідувач туристично-інформаційного простору буде відповідальний за збір і розповсюдження інформації про туристичні маршрути, туристичні продукти, локальних підприємців, підготовку та поширення інформації на сайті та соціальних мережах, координуватиме проведення подій та заходів туристичної спрямованості у громаді.</p> <p>Завідувач безпосередньо зустрічатиме туристів та гостей громади, розповідатиме історію, цікаві факти про громаду, розповсюджуватиме друковану продукцію, надасть поради щодо маршрутів, організує майстер класи за запитом, тощо.</p> <p>Також, планується налагодження співпраці із бізнесом, у туристично-інформаційному центрі будуть змонтовані виставкові полиці із продукцією місцевих виробників, лежати рекламні матеріали готелів, закладів харчування, фотозйомки, тощо.</p>
<b>8. Ключові етапи реалізації проєкту</b>	<p>Основними етапами реалізації проєкту є:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.Організаційний</li> <li>2.Облаштування туристично інформаційного простору на базі Народний дім (клуб) у с.Нижній Вербіж</li> <li>3. Відкриття туристично-інформаційного простору, налагодження роботи з місцевим бізнесом та з розвитку туризму</li> </ol>
<b>9. Заходи проєкту</b>	<p><b>Етап 1. Організаційний</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Затвердити Програму місцевого економічного розвитку Нижньовербізької ТГ та План дій з її впровадження</li> <li>- Визначити команду з реалізації проєкту та відповідальних осіб за напрямками</li> <li>- Здійснити пошук грантової підтримки для реалізації проєкту</li> <li>- Підготувати та подати проектну заявку, перелік необхідного обладнання та меблів для закупівлі</li> <li>- Розробити проект рішення та передбачити співфінансування з місцевого бюджету на поточний ремонт приміщення</li> </ul> <p><b>Етап 2. Облаштування туристично інформаційного простору на базі Народний дім (клуб) у с. Нижній Вербіж</b></p>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Укласти угоду із грантодавцем щодо реалізації проекту</li> <li>- Провести технічний огляд локації (приміщення) для облаштування туристично-інформаційного простору, складення кошторисну на проведення поточного ремонту (30 кв.м., 80 кв.м.)</li> <li>- Провести поточний ремонт приміщення: ґрунтування стін, підлоги, проведення проводки, встановлення розеток та вимикачів, фарбування стін, стелі</li> <li>- Отримати запитуване обладнання та меблі згідно специфікації, провести його перевірку, монтаж</li> <li>- Здійснити бухгалтерський облік отриманого, визначити відповідальних за збереження</li> </ul> <p><b>Етап 3. Відкриття туристично-інформаційного простору та налагодження роботи з підтримки місцевого бізнесу та розвитку туризму</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Організувати пошук кращих практик роботи ТІЦ, провести навчальну поїздку</li> <li>- Налагодження співпраці з місцевими підприємцями, збір інформаційної продукції, виставкової продукції</li> <li>- Відкриття туристично-інформаційного простору</li> <li>- Публікація інформації на сайті і відкриття сторінки у соціальних мережах туристично-інформаційного простору з новинами, оголошеннями, туристичною інформацією, пропозицією туристичних продуктів</li> </ul>
<b>10. Очікувані результати від реалізації проекту: кількісні та якісні</b>	<p><b>Кількісні результати проекту:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Облаштований туристично інформаційний простір на базі Народний дім (клуб) у с. Нижній Вербіж</li> <li>2. Придбано __ одиниць обладнання та __ одиниць меблів, __ вуличних елементів</li> <li>3. Визначено відповідальну особу</li> <li>4. Налагоджена співпраця з 10 локальними підприємцями (виробниками), локальні продукти, послуги яких виставляються</li> <li>5. Опублікований розділ на сайті та на сторінці в соціальних мережах про роботу туристично-інформаційного простору, наявні туристичні маршрути, локації, оголошення про події, тощо</li> </ol> <p><b>Якісні результати проекту:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Підтримка існуючого бізнесу, сприяння розвитку підприємництва, залучення нового бізнесу</li> <li>2. Підсилення існуючих туристичних маршрутів</li> </ol>

	<b>3.</b> Створення умов для відновлення фестивалей Смачний Спас, Гуцульське весілля, подієвого туризму																																																																											
<b>12. Графік реалізації проєкту і його тривалість</b>	Тривалість реалізації проєкту – від 12 до 24 місяців																																																																											
<b>13. Необхідні фінансові ресурси, тис. грн.</b>	<p>Загальна вартість проєкту 717,50 тис.грн. в залежності від запитуваного набору обладнання та меблів (17,50 тис. доларів).</p> <p>Місцевий бюджет – 61,5 тис грн. на поточний ремонт приміщення (грунтування і фарбування стін, заміна електро проводки, встановлення розеток, вимикачів)</p> <p>Грантові кошти – 656,0 тис.грн. (16,0 тис доларів)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>№</th><th>Назва</th><th>К-ть</th><th>В-ть/од</th><th>Всього</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td><td>Намет Зірка двошогловий 16*10 м, висота 6 м</td><td>1</td><td>60,0</td><td>60,0</td></tr> <tr> <td>2</td><td>Намет Зірка одношогловий, діаметр 8 м, висота 5 м</td><td>2</td><td>24,00</td><td>48,00</td></tr> <tr> <td>3</td><td>Стійка для рекламних матеріалів 1700 мм* 750 мм* 550 мм на 9 комірок</td><td>3</td><td>10,0</td><td>30,0</td></tr> <tr> <td>4</td><td>Стіл офісний з відкидною кришкою, 1200x700x746</td><td>4</td><td>8,0</td><td>32,00</td></tr> <tr> <td>5</td><td>Стелаж, 5 полиць, 70 см* 109 см* 30 см</td><td>5</td><td>3,5</td><td>17,5</td></tr> <tr> <td>6</td><td>Стелаж, 3 полиці 43 см* 95 см* 10 см</td><td>2</td><td>2,5</td><td>5,0</td></tr> <tr> <td>7</td><td>Стіл 80x120см дуб/чорний</td><td>1</td><td>3,4</td><td>3,4</td></tr> <tr> <td>8</td><td>Офісне крісло</td><td>1</td><td>2,5</td><td>2,5</td></tr> <tr> <td>9</td><td>Крісло розкладне 102x55x69 см</td><td>15</td><td>2,0</td><td>30,0</td></tr> <tr> <td>10</td><td>Розкладний стілець 43*49*78</td><td>20</td><td>1,9</td><td>38,0</td></tr> <tr> <td>11</td><td>Софя кутова 228 см* 80 см* 80/154 см</td><td>1</td><td>13,5</td><td>13,5</td></tr> <tr> <td>12</td><td>Світильники ЛЕД</td><td>6</td><td>1,5</td><td>8,0</td></tr> <tr> <td>13</td><td>Кавовий стіл</td><td>1</td><td>4,0</td><td>4,0</td></tr> <tr> <td>14</td><td>Ноутбук ASUS Graphite Black / 15.6" IPS Full HD 144 Гц / AMD Ryzen 5 7535HS / RAM 16 ГБ / SSD 1 ТБ / NVIDIA GeForce RTX 3050,</td><td>1</td><td>35,6</td><td>35,6</td></tr> </tbody> </table>	№	Назва	К-ть	В-ть/од	Всього	1	Намет Зірка двошогловий 16*10 м, висота 6 м	1	60,0	60,0	2	Намет Зірка одношогловий, діаметр 8 м, висота 5 м	2	24,00	48,00	3	Стійка для рекламних матеріалів 1700 мм* 750 мм* 550 мм на 9 комірок	3	10,0	30,0	4	Стіл офісний з відкидною кришкою, 1200x700x746	4	8,0	32,00	5	Стелаж, 5 полиць, 70 см* 109 см* 30 см	5	3,5	17,5	6	Стелаж, 3 полиці 43 см* 95 см* 10 см	2	2,5	5,0	7	Стіл 80x120см дуб/чорний	1	3,4	3,4	8	Офісне крісло	1	2,5	2,5	9	Крісло розкладне 102x55x69 см	15	2,0	30,0	10	Розкладний стілець 43*49*78	20	1,9	38,0	11	Софя кутова 228 см* 80 см* 80/154 см	1	13,5	13,5	12	Світильники ЛЕД	6	1,5	8,0	13	Кавовий стіл	1	4,0	4,0	14	Ноутбук ASUS Graphite Black / 15.6" IPS Full HD 144 Гц / AMD Ryzen 5 7535HS / RAM 16 ГБ / SSD 1 ТБ / NVIDIA GeForce RTX 3050,	1	35,6	35,6
№	Назва	К-ть	В-ть/од	Всього																																																																								
1	Намет Зірка двошогловий 16*10 м, висота 6 м	1	60,0	60,0																																																																								
2	Намет Зірка одношогловий, діаметр 8 м, висота 5 м	2	24,00	48,00																																																																								
3	Стійка для рекламних матеріалів 1700 мм* 750 мм* 550 мм на 9 комірок	3	10,0	30,0																																																																								
4	Стіл офісний з відкидною кришкою, 1200x700x746	4	8,0	32,00																																																																								
5	Стелаж, 5 полиць, 70 см* 109 см* 30 см	5	3,5	17,5																																																																								
6	Стелаж, 3 полиці 43 см* 95 см* 10 см	2	2,5	5,0																																																																								
7	Стіл 80x120см дуб/чорний	1	3,4	3,4																																																																								
8	Офісне крісло	1	2,5	2,5																																																																								
9	Крісло розкладне 102x55x69 см	15	2,0	30,0																																																																								
10	Розкладний стілець 43*49*78	20	1,9	38,0																																																																								
11	Софя кутова 228 см* 80 см* 80/154 см	1	13,5	13,5																																																																								
12	Світильники ЛЕД	6	1,5	8,0																																																																								
13	Кавовий стіл	1	4,0	4,0																																																																								
14	Ноутбук ASUS Graphite Black / 15.6" IPS Full HD 144 Гц / AMD Ryzen 5 7535HS / RAM 16 ГБ / SSD 1 ТБ / NVIDIA GeForce RTX 3050,	1	35,6	35,6																																																																								

	4 ГБ. Сумка, миша, клавіатура, навушники у комплекті			
15	Принтер Epson L11160 A3 with Wi Fi кольоровий	1	50,0	50,0
16	Портативна акустика JBL PartyBox 310	1	24,00	24,00
17	Вуличний Стіл для пікніка з 2 лавками	1	18,5	18,5
18	Паркова лавка кругла змійка зовн. 1400x500	1	10.0	10,0
19	Парковий шезлонг	2	12,5	25,0
20	Велопарковка	6	2,0	12,0
21	Секційні театральні крісла	60	2,0	120,00
22	Екран підвісний моторизований 4:3, 200", 4.0x3.0 м	1	25,0	25,0
23	Проектор Acer 4800 Лм / (1920 x 1200)	1	35,0	35,0
24	Кулер для води	1	7.0	7.0
25	Чайник Tefal 1.5 л	1	2,0	2,0
<b>Разом :</b>				<b>656,00</b>

Набір обладнання може змінюватися, в залежності від бюджету грантової підтримки.

<b>14. Можливі джерела співфінансування проєкту</b>	Грантові кошти – закупівля обладнання та меблів, техніки Місцевий бюджет (співфінансування) – поточний ремонт приміщення
<b>15. Нефінансові ресурси, необхідні для реалізації проєкту (документація, дозволи, інфраструктура, природні ресурси тощо)</b>	Розробка інформації та публікація на сайт Відкриття туристично-інформаційної сторінки в соціальних мережах Встановлення вуличних елементів благоустрою
<b>16. Виконавці проєкту (Основні, підтримка, імена осіб)</b>	Координація реалізації проєкту: Робоча група з місцевого економічного розвитку Виконавці: Начальник відділу жкг, інвестицій та соціально-економічного розвитку

	Мирослав Васильчук Начальник відділу освіти, молоді та спорту, культури і туризму Дмитро Киращук Завідувач Сербенюк Ганна Василівна
<b>17. Зainteresовані сторони в реалізації проєкту</b>	Жителі громади -13005 осіб Місцеві підприємці - 479 суб'єктів
<b>18. Джерела додаткової інформації</b>	ТІЦ Чернівці: <a href="https://travel.chernivtsi.ua/tic">https://travel.chernivtsi.ua/tic</a> ТІЦ Жовква: <a href="https://zhovkva-tour.info/">https://zhovkva-tour.info/</a> Програма розвитку туризму Новоселицької ТГ на 2022-2025 роки <a href="https://novmeria.gov.ua/programa-rozvitu-turizmu-v-novoselickij-mtg-na-20222025-roki-10-12-44-17-01-2024/">https://novmeria.gov.ua/programa-rozvitu-turizmu-v-novoselickij-mtg-na-20222025-roki-10-12-44-17-01-2024/</a>
<b>19. Інше</b>	

## ПРОЄКТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ №6

<b>1. Назва проєкту</b>	Облаштування гончарної майстерні у Нижньовербізькій школі мистецтв
<b>2. Стратегічна і операційна цілі, до яких має відношення даний проєкт</b>	Стратегічна ціль 1: Розвиток економічної спроможності громади Операційні цілі: 1. Формування образу об'єднаної громади як інвестиційного привабливої території Завдання 1.1.5 Запровадження системи консультування, навчання та професійної активізації, а також можливості для започаткування бізнесу, зокрема для жінок, молоді, ВПО та старших осіб
<b>3. Мета та завдання/цілі проєкту</b>	Мета проєкту – відновлення гончарного ремесла у Нижньовербізькій громаді з метою розвитку та підтримки підприємництва та підсилення туристичного потенціалу в громаді Завдання проєкту: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Створення умов для навчання та здобуття професійних навичок молоддю, ВПО, учасникам бойових дій для працевлаштування та відкриття власної справи</li> <li>- Підсилення туристичного потенціалу через створення нового туристичного продукту (майстер класи, сувенірна продукція)</li> <li>- Забезпечення жителів громади додатковими видами продукції та послуг</li> </ul>

<b>4. Територія, на яку проєкт матиме вплив</b>	Нижньовербізька сільська рада
<b>5. Кількість мешканців, які використовуватимуть результати проєкту</b>	Всі мешканці громади 13005 осіб
<b>6. Опис проблеми або потреби, на вирішення якої спрямований проєкт</b>	<p>У Нижньовербізькій громаді спостерігається збільшення частки населення у віці 18-45 років, які виїжджають за кордон, що є наслідком військової агресії росії. Іншою причиною є відсутність коштів для започаткування власного бізнесу, відсутність професійних навичок та досвіду роботи, що не дає вразливим категоріям населення (молодь, жінки, ВПО, УБД) працевлаштуватись та отримувати доходи. Все це негативно позначається на соціальному та економічному розвитку громади.</p> <p>Професійно-технічні заклади, заклади неформальної освіти на території громади відсутні, майстерні з обладнанням, на якому можна навчатися та здобувати певні професійні навички, теж відсутні.</p> <p>Водночас, Нижньовербізька громада має природні, історичні, традиційні передумови для розвитку туристичного потенціалу.</p> <p>Є автентичні страви української кухні: ключівське завдане молоко, мишинський струцень (хлібний виріб), спаська замащінка (запечене м'ясо з підливою).</p> <p>До військового стану проводилися фестиваль автентичної карпатської кухні «Смачний спас» та етнічно-культурний фестиваль «Гуцульське весілля».</p> <p>Жителі села Великий Ключів здавна виготовляли глиняні обрядові іграшки (тварин) та посуд. У селі Спас діє кооператив «Чиста flora», який спеціалізується на трав'яних чаях та іншій локальній продукції.</p> <p>Для підсилення туристичного потенціалу Нижньовербізька сільська рада вже запустила проект ММС з суміжними громадами «Стежками карпатських громад» з розвитку туристичних веломаршрутів.</p>

	<p>Тому, проєкт місцевого економічного розвитку щодо закупівлі обладнання та меблів для облаштування гончарної майстерні, відновлення гончарного ремесла, є перспективним напрямком.</p>
<b>7. Опис проєкту</b>	<p>В рамках проєкту передбачається облаштування гончарної майстерні на базі Нижньовербізької школи мистецтв с.Нижній Вербіж, вул. Довбуша, 1.</p> <p>Для цього буде облаштований клас 40-50 кв.м., максимальна кількість групи до 10 осіб одночасно, та визначений відповідальний вчитель з гончарства Нижньовербізької школи мистецтв.</p> <p>Обладнання з обробки глини та для виготовлення гончарних виробів (професійне/напівпрофесійне), меблі будуть підібрані згідно вікових особливостей та закуплені для гончарної майстерні.</p> <p>Придане обладнання буде використовуватись для навчання та здобуття професійних навичок згідно програми.</p> <p>Викладач підбере шлях навчання для групових або індивідуальних занять, акцентуючи увагу на таких напрямках:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– вступна частина і навчання мистецтву центрування на гончарному крузі;</li> <li>– повторення вивченого матеріалу і навчання мистецтву створення циліндра – основи всіх гончарних виробів;</li> <li>– повторення вивченого матеріалу і навчання мистецтву створення простих гончарних предметів;</li> <li>– повторення вивченого матеріалу і навчання мистецтву створення складних гончарних форм;</li> <li>– повторення вивченого матеріалу і навчання мистецтву гончарства з шамотної глини.</li> </ul> <p>Також, в рамках проєкту планується:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- запропонувати користувачам майстер класи розраховані на різні цільові аудиторії (виготовлення іграшок для дітей, курс для двох, світильники, курс ліпки, посуд, академічна скульптура, тощо)</li> <li>- виготовляти та реалізовувати сувенірну продукцію для локальних підприємців, туристично-інформаційного центру, делегаціям, тощо</li> </ul> <p><b>Приклад продукції:</b> посуд (тарілки, чашки, глечики), іграшки, світильники, вази, рамки, інші елементи декору, магніти.</p>

<b>8. Ключові етапи реалізації проєкту</b>	<p>Основними етапами реалізації проєкту є:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Організаційний</li> <li>2. Облаштування гончарної майстерні у Нижньовербізькій школі мистецтв</li> <li>3. Відновлення гончарного ремесла, розроблення програми навчання та серії майстер класів для різних вікових груп</li> </ol>
<b>9. Заходи проєкту</b>	<p><b>Етап 1. Організаційний</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Затвердити Програму місцевого економічного розвитку Нижньовербізької ТГ та План дій з її впровадження</li> <li>- Визначити команду з реалізації проєкту та відповідальних осіб за напрямками</li> <li>- Здійснити пошук грантової підтримки для реалізації проєкту</li> <li>- Підготувати та подати проектну заявку, перелік необхідного обладнання та меблів для закупівлі</li> <li>- Розробити проект рішення та передбачити співфінансування (у разі потреби)</li> </ul> <p><b>Етап 2. Облаштування гончарної майстерні у Нижньовербізькій школі мистецтв</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Укласти угоду із грантодавцем щодо реалізації проєкту</li> <li>- Провести технічний огляд локації (приміщення) для облаштування гончарної майстерні (40-50 кв.м.)</li> <li>- Отримати запитуване обладнання та меблі згідно специфікації, провести його перевірку, монтаж</li> <li>- Здійснити бухгалтерський облік отриманого, визначити відповідальних за збереження</li> </ul> <p><b>Етап 3. Відновлення гончарного ремесла, розроблення програми навчання та серії майстер класів для різних вікових груп</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Організувати пошук кращих практик роботи гончарних майстерень, провести навчальну поїздку</li> <li>- Розробити програму навчання гончарному ремеслу та розроблення серії майстер класів для різних вікових груп</li> <li>- Розробити графік занять та вартість послуг</li> <li>- На сесії прийняти рішення про затвердження вартості платних послуг навчання гончарному ремеслу, що надаються Нижньовербізькою школою мистецтв, перелік пільгових категорій, що звільняються від сплати</li> <li>- Розробка структури інформації про послуги навчання гончарному ремеслу, майстер класи, каталог сувенірної продукції, контакти, графік роботи, вартість, її опублікування на сайті</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Налагодження співпраці з місцевими підприємцями для реалізації сувенірної продукції</li> <li>- Запуск гончарної майстерні, проведення навчання гончарному ремеслу, майстер класів для мешканців Нижньовербізької громади та туристів</li> </ul>								
<b>10. Очікувані результати від реалізації проєкту: кількісні та якісні</b>	<p><b>Кількісні результати проєкту:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Створено гончарну майстерню на базі Нижньовербізької школи мистецтв</li> <li>2. Придбано __ одиниць обладнання та __ одиниць меблів</li> <li>3. Визначено відповідальну особу</li> <li>4. Розроблено курс навчання гончарному ремеслу</li> <li>5. Розроблена пропозиція на менш як 5 майстер класів для різної цільової аудиторії</li> <li>6. Налагоджена співпраця з 10 локальними підприємцями (виробниками) з метою реалізації сувенірної продукції</li> <li>7. Розроблений каталог сувенірної продукції, доступної для виготовлення, замовлення</li> <li>7. Підготовлений та опублікований розділ на сайті про роботу гончарної майстерні</li> </ol> <p><b>Якісні результати проєкту:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Створені умови для навчання та здобуття професійних навичок місцевими мешканцями, особливо молоддю, ВПО, учасниками бойових дій для працевлаштування та відкриття власної справи</li> <li>2. Підсилено туристичний потенціал громади через створення нового туристичного продукту (гончарне ремесло відновлене, майстер класи, сувенірна продукція)</li> <li>3. Забезпечено жителів громади додатковими видами продукції та послуг</li> </ol>								
<b>12. Графік реалізації проєкту і його тривалість</b>	Тривалість реалізації проєкту – від 6 до 12 місяців								
<b>13. Необхідні фінансові ресурси, тис. грн.</b>	<p><b>Загальна вартість проєкту 287,0 тис. грн. в залежності від запитуваного набору обладнання та меблів (7 тис. доларів).</b></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 5%;">1</td> <td style="width: 50%;">Електрична муфельна піч СНО 54/1100В4ПІД Внутрішній об'єм камери: 54 л.</td> <td style="width: 5%;">1</td> <td style="width: 50%;">85000</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Керамічна електрична гончарня 350 Вт діаметр 25 см</td> <td>2</td> <td>20000</td> </tr> </table>	1	Електрична муфельна піч СНО 54/1100В4ПІД Внутрішній об'єм камери: 54 л.	1	85000	2	Керамічна електрична гончарня 350 Вт діаметр 25 см	2	20000
1	Електрична муфельна піч СНО 54/1100В4ПІД Внутрішній об'єм камери: 54 л.	1	85000						
2	Керамічна електрична гончарня 350 Вт діаметр 25 см	2	20000						

	3	Гончарний круг електричний дитячий 150 Вт діаметр 24 см	1	6500	
	4	Гончарний круг ручний діаметр 24 см	1	4700	
	5	36 набір інструментів для глини, каменю та пластику: різак, ніж для вирізання, ручка з кремнієвим гелем, дрібні штифти, паличка для формування, DIY інструменти для полімерної глини	3	4500	
	6	Стіл виробничий СПП Стандарт 600/500 Ефес	2	8000	
	7	Стіл розкладний 1000*600*750	4	10000	
	8	Стіл маленький, 67*67*55	2	6000	
	9	Стілець розкладний з жорсткою спинкою	20	60000	
	10	Кондиціонер 40 кв.м.	1	25300	
	11	Фліпчарт мобільний 100*70 см	1	5000	
	12	Стелаж 70x30 см, вис. 109 см	2	7000	
	13	Світильники LED	4	6000	
	14	Лінолеум	40 кв.м	14000	
	15	Ноутбук ASUS VivoBook 16 X1605ZA-MB531 (90NB0ZA3-M00H30) Indie Black / 16" IPS WUXGA+ / Intel Core i5-1235U / RAM 16 ГБ / SSD 1 ТБ Сумка, миша, клавіатура, навушники у комплекті	1	25000	
	Набір обладнання може змінюватися, в залежності від бюджету грантової підтримки.				
<b>14. Можливі джерела співфінансування проекту</b>	Грантові кошти – закупівля обладнання та меблів Місцевий бюджет (співфінансування) – поточний ремонт приміщення				
<b>15. Нефінансові ресурси, необхідні для реалізації проекту</b>	Виділення класу (приміщення) для облаштування класу Розробка навчальної програми гончарному ремеслу Розробка серії майстер класів Розробка каталогу сувенірної продукції Розробка інформації для публікації на сайт				

(документація, дозволи, інфраструктура, природні ресурси тощо)	
<b>16. Виконавці проекту(Основні, підтримка, імена осіб)</b>	Координація реалізації проєкту: Робоча група з місцевого економічного розвитку Виконавці: Директор Нижньовербізької школи мистецтв - Туліка Петро Іванович
<b>17. Зainteresовані сторони в реалізації проєкту</b>	Жителі громади -13005 осіб <ul style="list-style-type: none"> <li>- отримають можливість навчатися та здобувати професійні навики</li> <li>- отримають можливість користуватися послугами та купувати нову продукцію</li> </ul> Місцеві підприємці - 479 суб'єктів <ul style="list-style-type: none"> <li>-отримають додаткову продукцію для реалізації</li> </ul> Сільська рада <ul style="list-style-type: none"> <li>- створить умови для навчання та здобуття професійних навичок</li> <li>- підсилить туристичний потенціал через створення нового туристичного продукту (майстер класи, сувенірна продукція)</li> <li>- забезпечить жителів громади, туристів додатковими видами продукції та послуг</li> </ul>
<b>18. Джерела додаткової інформації</b>	Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному: <a href="https://opishne-museum.gov.ua/#hero">https://opishne-museum.gov.ua/#hero</a> Косівська кераміка: <a href="https://chichka.in.ua/shop/cat/kosivska-keramika">https://chichka.in.ua/shop/cat/kosivska-keramika</a> Арт-студія «Ліхтарик» <a href="https://lihtaryk.com.ua/goncharstvo/">https://lihtaryk.com.ua/goncharstvo/</a>
<b>19. Інше</b>	

## ПРОЄКТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ №7

<b>1.Назва проєкту</b>	Створення нової послуги для бізнесу в Нижньовербізькій ТГ для збереження місцевих робочих місць і відновлення роботи місцевих бізнесів
------------------------	--

<b>2. Стратегічна і операційна цілі, до яких має відношення даний проєкт</b>	Стратегічна ціль 1: Розвиток економічної спроможності громади Операційні цілі: 1. Формування образу об'єднаної громади як інвестиційного привабливої території Завдання 1.1.5 Запровадження системи консультування, навчання та професійної активізації, а також можливості для започаткування бізнесу, зокрема для жінок, молоді, ВПО та старших осіб
<b>3. Мета та завдання/цілі проєкту</b>	Мета: Створити умови для покращення розвитку місцевого бізнесу шляхом придбання вантажівки для комунального підприємства сільської ради, та надання пільгових вантажних перевезень для підприємців громади. Завдання: - Підтримка існуючого бізнесу, сприяння розвитку підприємництва
<b>4. Територія, на яку проєкт матиме вплив</b>	Нижньовербізька сільська рада
<b>5. Кількість мешканців, які використовуватимуть результати проєкту</b>	Всі мешканці громади 13005 осіб
<b>6. Опис проблеми або потреби, на вирішення якої спрямований проєкт</b>	Підприємці Нижньовербізької громади, разом із всією громадою активно підтримують волонтерський рух шляхом закупівлі автомобільної техніки та всього необхідного для Збройних Сил України, частина підприємців безкоштовно віддали свої вантажівки військовим на їхні прохання для зміщення обороноздатності України. Крім того, дається взнаки і економічна криза в державі, все це призвело до значного зменшення заощаджень підприємців, критичного зносу наявної автовантажної техніки та неможливості придбання автовантажівок для розвитку бізнесу. Тому сільська рада, на запит від групи місцевих бізнесів, обговорила і вирішила в рамках вказаного проєкту прийняти місцеву програму місцевого економічного розвитку, за кошти Програми DOBRE заплановано придбати для комунального підприємства «Благоустрій ОТГ» вантажівку, яка буде надавати місцевому бізнесу послуги пільгового перевезення вантажу.

<b>7. Опис проєкту</b>	<p>У рамках проекту сільська рада планує здійснити пошук грантового фінансування, щоб закупити вантажний автомобіль для надання послуг з перевезення.</p> <p>Автомобіль буде передано в оперативне управління комунальному підприємству Нижньовербізької сільської ради «Благоустрій ОТГ».</p> <p>Крім того, сільська рада розробить та затвердить на сесії сільської ради програму з місцевого економічного розвитку в рамках якої щорічно будуть передбачені кошти орієнтовно в розмірі 100 000 грн. для надання послуг пільгового перевезення вантажів для місцевих підприємців.</p> <p>Розгляд заяв підприємців на надання послуг пільгового перевезення вантажу буде проводити комісія сільської ради, її діяльність буде регламентована положенням, в якому буде чітко визначений перелік підстав для відмови підприємцям у наданні пільгових послуг перевезення ( як приклад, наявність податкової заборгованості до місцевого бюджету)</p>
<b>8. Ключові етапи реалізації проєкту</b>	<p>Основними етапами реалізації проєкту є:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Організаційний</li> <li>2. Надання послуг вантажних перевезень КП «Благоустрій ОТГ»</li> </ol>
<b>9. Заходи проєкту</b>	<p><b>Етап 1. Організаційний</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Затвердити Програму місцевого економічного розвитку Нижньовербізької ТГ та План дій з її впровадження</li> <li>- Визначити команду з реалізації проєкту та відповідальних осіб за напрямками</li> <li>- Здійснити пошук грантової підтримки для реалізації проєкту</li> <li>- Підготувати та подати проектну заявку, технічну специфікацію для закупівлі вантажного автомобілю</li> </ul> <p><b>Етап 2. Надання послуг вантажних перевезень КП «Благоустрій ОТГ»</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Розробка калькуляції вартості послуг вантажних перевезень, затвердження наказом директора КП «Благоустрій ОТГ»</li> <li>- Розробка Програми місцевого економічного розвитку, підтримки місцевих підприємців шляхом компенсації КП «Благоустрій ОТГ» наданих послуг вантажних перевезень</li> <li>- Затвердження Програми на сесії ради, виділення фінансування</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Публікація інформації на сайті з умовами надання пільгових вантажних перевезень для місцевого бізнесу, налагодження співпраці</li> <li>- Надання послуг вантажних перевезень та подання звітності фінансовому відділу Нижньовербізької сільської ради</li> </ul>
<b>10. Очікувані результати від реалізації проєкту: кількісні та якісні</b>	<p>Кількісні результати проекту</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Закупівля одного вантажного автомобілю</li> <li>- Прийняття місцевої Програма місцевого економічного розвитку</li> </ul> <p>Якісні результати проекту</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Покращення місцевого економічного мікроклімату у громаді, шляхом надання послуг пільгових вантажних перевезень для місцевих підприємців, якими орієнтовно щороку зможе скористатися близько 20 представників бізнесу (за умови щорічного виділення коштів у сумі 100 000 грн., з сільського бюджету з розрахунку 5 000 грн. на одну транспортну послугу на одного підприємця).</li> </ul>
<b>12. Графік реалізації проєкту і його тривалість</b>	Тривалість реалізації проєкту – від 6 місяців до року
<b>13. Необхідні фінансові ресурси, тис. грн.</b>	<p>Загальна вартість проєкту 1400,00 тис. грн. в залежності від запитуваного набору обладнання та меблів (34,0 тис. доларів).</p> <p>Місцевий бюджет – 100,00 тис. грн. (2,5 тис. доларів) кошти на компенсацію КП «Благоустрій ОТГ» наданих послуг перевезень</p> <p>Грантові кошти – 1300,0 тис. грн. (31,5 тис. доларів)</p>
<b>14. Можливі джерела співфінансування проєкту</b>	Грантові кошти – закупівля вантажного автомобіля Місцевий бюджет (співфінансування) – Кошти для впровадження Програми місцевого економічного розвитку в частині компенсації КП «Благосутрій ОТГ» наданих місцевим підприємцям послуг вантажних перевезень
<b>15. Нефінансові ресурси, необхідні для реалізації проєкту (документація, дозволи, інфраструктура, природні ресурси тощо)</b>	Розробка Програми місцевого економічного розвитку, підтримки місцевих підприємців шляхом компенсації КП «Благосутрій ОТГ» наданих послуг вантажних перевезень Проведення реєстрації, технічного огляду вантажного автомобілю
<b>16. Виконавці проєкту (Основні,</b>	Координація реалізації проєкту: Робоча група з місцевого економічного розвитку

<b>підтримка, імена осіб)</b>	Виконавці: Начальник відділу жкг, інвестицій та соціально-економічного розвитку Мирослав Васильчук
<b>17. Зainteresовані сторони в реалізації проекту</b>	Жителі громади -13005 осіб Місцеві підприємці - 479 суб'єктів
<b>18. Джерела додаткової інформації</b>	
<b>19. Інше</b>	

## ВИСНОВКИ

Програма місцевого економічного розвитку розроблена з урахуванням наявних можливостей, потенціалу та ресурсів Нижньовербізької сільської територіальної громади.

Реалізація пріоритетних проектів створить передумови для покращення рівня життя населення ТГ та поліпшить імідж громади як території партнерства інтересів громади, підприємницьких кіл та органів місцевого самоврядування у підвищенні добробуту кожного мешканця.

Запорукою успішної реалізації Програми є об'єднання та концентрація зусиль місцевої влади, активних членів громади та потенційних інвесторів.

Поетапна реалізація Програми МЕР надасть поштовх для вирішення соціальних та екологічних проблем, зменшить відсоток міграції населення.

Окрім цього, до кінцевої мети реалізації Програми слід віднести стимулювання економічного розвитку громади, сприяння поліпшенню якості життя населення завдяки покращенню матеріального стану та створенню нових робочих місць.

Крім того, додатковий ефект від реалізації пріоритетних проектів, закладених в основу програми МЕР - підвищення рівня довіри населення до влади та збільшення доходів бюджету Нижньовербізької сільської територіальної громади. Реалізація зазначених вище проектів надасть поштовх подальшому економічному зростанню Нижньовербізької сільської територіальної громади, посиливе віру громади в те, що з використанням діалогу та об'єднання зусиль можна розбудовувати сильну та привабливу громаду.

### Частина 3.

План дій з впровадження Програми місцевого економічного розвитку

План дій з впровадження Програми місцевого економічного розвитку	Рік												Тип заходу з МЕР для створення сприятливого економічного середовища в ОТГ		
	2025			2026			2027			Підтримка ісуючого бізнесу	Заохочення до підприємництва	Залучення інвестора	Розвиток робочої сили, профорієнтація для молоді, школярів		
	Квартал			Квартал			Квартал								
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4			
<b>Проект № 1 Впровадження STEM-навчання шляхом облаштування STEM - класу на базі Нижньовербізького ліцею</b>															+
Етап 1. Організаційний															
Етап 2. Облаштування STEM класу у Нижньовербізькому ліцеї															
Етап 3. Впровадити програми STEM -навчання для учнів															
<b>Проект № 2 Закупівля обладнання для облаштування класу-майстерні у Нижньовербізькому ліцеї</b>															+
Етап 1. Організаційний															
Етап 2. Облаштування класу-майстерні у Нижньовербізькому ліцеї															
Етап 3. Впровадження															

я програми навчання деревообробк и та металообробк и для учнів																
<b>Проєкт № 3 Створення комунальної установи «Агенція розвитку Нижньовербізької громади» та її матеріально-технічне забезпечення</b>														+	+	+
Етап 1. Організаційний																
Етап 2. Створення КУ та облаштування приміщення для діяльності																
Етап 3. Активізація та початок діяльності КУ																
<b>Проєкт № 4 Облаштування класу графічного дизайну у Нижньовербізькій школі мистецтв</b>																+
Етап 1. Організаційний																
Етап 2. Облаштуванн я класу графічного дизайну у Нижньовербіз ькій школі мистецтв																
Етап 3. Розроблення програми навчання та майстер класів для																

різних вікових груп														
<b>Проект № 5 Відкриття туристично інформаційного простору Нижньовербізької сільської ради</b>													+	+
Етап 1. Організаційний														
Етап 2. Облаштування туристично інформаційного простору на базі Народний дім (клуб) у с. Нижній Вербіж														
Етап 3. Відкриття туристично-інформаційного простору та налагодження роботи з підтримки місцевого бізнесу та розвитку туризму														
<b>Проект № 6 Облаштування гончарної майстерні у Нижньовербізькій школі мистецтв</b>														+
Етап 1. Організаційний														
Етап 2. Облаштування гончарної майстерні у														

Нижньовербізькій школі мистецтв													
Етап 3. Відновлення гончарного ремесла, розроблення програми навчання та серії майстер класів для різних вікових груп													
<b>Проект № 7 Створення нової послуги для бізнесу в Нижньовербізькій ТГ для збереження місцевих робочих місць і відновлення роботи місцевих бізнесів</b>													
Етап 1. Організаційний													
Етап 2. Надання послуг вантажних перевезень КП «Благоустрій ОТГ»													

Додатки:

1. Розпорядження Про створення робочої групи з МЕР та Положення
2. Результати збору пропозицій до Програми МЕР на 2024-2027
3. Результати тесту на готовність до МЕР
4. Реєстраційний список учасників громадського обговорення